

KÄRSÄMÄEN KUNTA

TALOUSARVIO 2023 TALOUS- JA TOIMINTASUUNNITELMA 2024-2025

Kunnanjohtaja 24.11.2022

Kunnanhallitus 28.11.2022

Valtuusto xx.xx.2022

Sisälllys

Talousarvion yleiset perusteet	3
Kärsämäen kuntakonserni	6
Kärsämäen Vesihuolto Oy	7
Kärsämäen Asunnot Oy	8
Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy	9
TULOSLASKELMA vuodelle 2022	10
Tuloslaskelma TA 2022, TS 2023-2024	11
Verotulojen arvioitu kehitys 2014-2023	12
Valtionosuudet 2015- 2024	12
RAHOITUSLASKELMA vuodelle 2022	13
Lainat 2015-2024	13
KÄYTTÖTALOUSOSA	15
Keskusvaalilautakunta	16
Tarkastuslautakunta	16
Kunnanhallitus	17
Opetustoimen lautakunta	22
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta	29
Tekninen lautakunta	34
HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	40
Väestö	50
TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO	52

Talousarvion yleiset perusteet

Taloussuunnitelma käsittää vuodet 2023 – 2025. Vuosi 2023 on talousarviovuosi ja sisältäen:

- tuloslaskelmaosan
- rahoitusosan
- käyttötalousosan
- investointiosan

Talouden suhdannenäkymät:

Valtiovarainministeriön Kuntatalousohjelma vuodelle 2023 arvioi kuntien kustannuskehitystä kuvaavan peruspalvelujen hintaindeksin muutoksen olevan 3,8 prosenttia vuonna 2023. Sote-uudistus muuttaa kuntatalouden tunnuslukuja voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannukset ja niitä vastaava rahoitus poistuvat. Vuonna 2023 talouslukujen suurten prosentti muutosten taakse kätkeytyy muun muassa kustannusten ripeä kasvu. Painoarvoltaan merkittävien kustannuskehitykseen vaikuttava tekijä on kunta-alan ansiokehitys, jota kasvattaa kesäkuun alussa saavutettu kunta-alan sopimusratkaisu. Kuntatalouteen luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palveluntarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on kasvattanut talouden tilannekuvaan liittyvää epävarmuutta voimakkaasti tänä vuonna. Energian, raaka-aineiden sekä ruuan hinnat ovat nousseet hyvin nopeasti, ja Suomen ulkomaankaupan näkymät ovat heikentyneet merkittävästi sodan myötä. Bruttokansantuotteen kasvun arvioidaan hidastuvan vuoden 2022 1,7 prosentista 0,5 prosenttiin vuonna 2023. Vuosina 2024–2026 BKT:n vuotuisen kasvun arvioidaan olevan noin 1,4 prosenttia.

Sote-uudistuksen voimaantulo tekee vuodesta 2023 historiallisen. Uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämistä siirtyy kunnilta hyvinvointialueille ja siirtyviä kustannuksia vastaava määrä kuntien tuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi.

Kunnanhallitus antoi ohjeistuksensa talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun pohjaksi 22.8.2022, §121.

Kunnan vuosikate vuodelle 2023 on 1 009 669 euroa. Vuosikatteen tulisi kattaa vähintään korvausinvestoinnit ja pitkäaikaisten lainojen lyhennykset. Korvausinvestointien tasona pidetään vuosittaisten poistojen määrää. Poistot ovat -826 700 euroa. Vuosikatetta (kattaa poistot) jää siis korvausinvestointeihin ja lainan lyhennyksiin 182 969 euroa.

Tilikauden 2023 ylijäämä on 225 239 euroa. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä taseessa oli kertynyttä ylijäämää 9 215 864 euroa.

Kunnan tuloveroprosentiksi on vahvistettu 8,86 %. Sote-uudistuksen myötä kunnan tuloveroprosentti vuodelle 2023 on laskettu vähentämällä 12,64 %-yksikköä vuoden 2022 veroprosentista Tuloveroa arvioidaan kertyvän 3 064 000 euroa. Verotulojen kertymä on ennakoitu Kuntaliiton laskelmien mukaan.

Kiinteistöveroprosentit on vahvistettu seuraavasti:

Yleinen kiinteistöveroprosentti	0,93
Vakituiset asunnot	0,65
Muu asuinrakennukset	1,10
Voimalaitos	2,85
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00
Rakentamattomat tontit	3,00

Kiinteistöverojen tuotoksi on laskettu 630 000 euroa ja yhteisöveron määräksi on arvioitu 867 000 euroa.

Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 5 171 000 euroa. Luku perustuu Kuntaliiton ennakkolaskelmaan.

Talousarviolainoja lyhennetään 738 580 eurolla ja uutta lainaa on varauduttu ottamaan 800 000 euroa. Vuoden 2023 talousarviossa lainakanta kasvaa 61 420 eurolla.

Rahoitustuotoissa sijoitusvarallisuuden myyntivoittoa on arvioitu kertyvän 150 000 euroa.

Rahoituskuluissa on varauduttu korkokannan arvioituun kehitykseen ja mahdolliseen nousuun.

Toimintatuotot vuodelle 2023 ovat yhteensä 2 743 614 euroa sisältäen sekä sisäiset että ulkoiset erät. Toimintatuotot jakautuvat seuraavasti:

myyntituotot	340 232 euroa
maksutuotot	56 100 euroa
tuot ja avustukset	360 070 euroa
vuokratuotot	1 950 712 euroa
muut toimintatuotot	36 500 euroa

Toimintakulut vuodelle 2023 sisältäen sekä sisäiset että ulkoiset erät ovat yhteensä – 11 357 445 euroa jakautuen seuraavasti:

henkilöstökulut	-5 364 340 euroa
palvelujen ostot	-2 894 583 euroa
aineet, tarvikk. ja tavarat	-1 124 860 euroa
avustukset	-411 820 euroa
vuokratulot	-1 520 292 euroa
muut toimintakulut	-41 550 euroa

Toimintakate on -8 613 831 euroa

Investointisuunnitelma vuosille **2023-2025**:

	Netto
vuosi 2023	1 063 500 euroa
vuosi 2024	599 000 euroa
vuosi 2025	278 000 euroa

Alla on luettelo investointien jakautumisesta vuonna 2022 valtuuston sitovuustasolla:

Hallintotoimi	215 000 euroa
Sivistystoimi	15 000 euroa
Tekninen toimi	833 500 euroa

Investoinnit hankkeittain on esitetty sivulta 42 alkaen.

1. Talousarvion sitovuus

Tuloslaskelmaosa sisältää käyttötalouden toimintakatteen, verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja –kulut. Näiden erien yhteissumma osoittaa vuosikatteen, jonka jälkeen vähennetään käyttöomaisuuden poistot, ja saadaan tilikauden tulos. Satunnaiset erät, rahastojen ja varausten muutosten jälkeen nähdään tilikauden yli- tai alijäämä.

Valtuusto päättää tuloksen käsittelystä hyväksyessään tilinpäätöksen.

Rahoitusosassa valtuusto hyväksyy antolainojen liisäyksen ja pitkäaikaisten lainojen lyhennykset, mitkä ovat määrärahoihin verrattavia eriä sekä antolainojen vähennyksen ja pitkäaikaisten lainojen liisäyksen, mitkä ovat tuloarvioihin verrattavia eriä.

Käyttötalousoosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot nettona sekä asettaa toiminnalliset tavoitteet toimielimittäin. Käyttötalousoosan tulositysköt sitovuustasoinnain ja tilivelvolliset ovat liitteenä s. 51. Määrärahat ja toiminnalliset tavoitteet ovat sitovia, mutta mittaristo on ohjeellinen.

Lautakunnat/toimielimet jakavat niille myönnetty määrärahat pienempiin tehtäväkokonaisuuksiin ja jakavat määrärahat vastuualueille. Lautakunta voi antaa tavoitteita ja mahdollisesti erilaisia rajoituksia.

Investointiosan määrärahat myönnetään toimielimittäin. Investointiosan tulot kohdistetaan hankkeen menojen vähennykseksi.

Talousoarvion katteet osoittavat kunnan taloudellisesta tuloksesta seuraavaa:

Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulo ja ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Vuosikatteen pitäisi olla niin suuri, että sillä voidaan kattaa myös pitkäaikaisten lainojen lyhennykset.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen menojen ja tulojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa.

2. Lainanottovaltuudet

Kunnanhallituksella on oikeus:

- a) Ottaa talousoarviossa otettavaksi hyväksytty lainamäärä
- Päätös voi koskea:

- lainan ennaaikaista takaisinmaksua sekä lainaehtojen muuttamista
 - talousarviolainaa, jonka laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään 20 vuotta
- b) Tehdä koron- sekä valuutanvaihtosopimuksia sekä sopimuksia muuttuvakorkoisten lainojen enimmäis- ja vähimmäiskoroista.
- c) Tehdä koronsuojaamissopimuksia

Kunnanjohtajalla on oikeus:

Ottaa tilapäislainoja, joita saa ottaa enintään valtuuston vuosittain hyväksymään määrään, joka on vuonna 2022 24 miljoonaa euroa.

3. Laskujen hyväksyjät

Päävastuualueella on vuosittain tai valtuustokausittain määrättävät laskujen hyväksyjät ja heille varahenkilöt. Laskun vastaanottajana ja hyväksyjänä ei voi olla sama henkilö. Laskujen hyväksyminen tapahtuu sähköisessä laskujenkierrätysjärjestelmässä. Hyväksyjä vastaa, että lasku on kaikilta osin oikea ja että laskutettu tavara/ palvelu on saatu sovitulla hinnalla, sekä siitä, että laskussa on oikeat tiliöinnit ja menon suorittamiseen on määräraha.

Mikäli laskusta ei käy selvästi ilmi arvonlisäveron verokanta ja veron määrä, on pyydettävä uusi lasku. Verokanta tulee näkyä, vaikka se olisi 0%.

Laskujen käsittelijöiden on huomioitava myös ennakonperintälain määräykset. Toimielimen on järjestettävä toiminta niin, että annetut määrärahat riittävät. Uutta toimintaa ei saa aloittaa ilman kunnanhallituksen hyväksymistä.

4. Talousarvion seuranta

Määrärahojen riittävyttä tulee seurata kuukausittain. Päävastuutasoinen talousarvion toteutuminen tulee esittää kunnanhallitukselle kuukausittain ja laajempi osavuositarkastus tuodaan tiedoksi valtuustolle kesäkuun lopun puolivuotistilanteesta. Joulukuun raportti vastaa toimintakertomusta, mikä liitetään tilinpäätökseen. Toimintakertomuksen raportoinnissa käytetään pohjana talousarvion toimintajavaikkeitä. Raporteissa on esitettävä myös vuoden lopun ennuste, minkä on oltava mahdollisimman oikea. Jos määrärahojen riittävyys näyttää epävarmalta on oltava vahvat perustelut miksi määrärahat eivät riitä.

5. Talousarvion tekstiosa

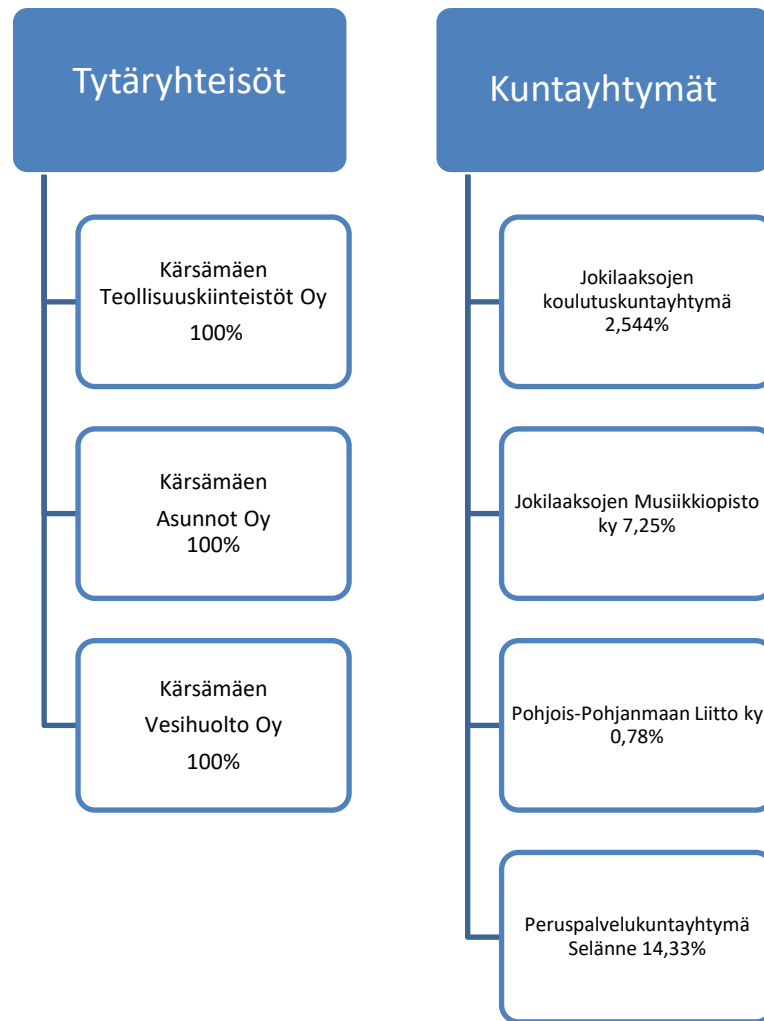
Päävastuualueen sisältämät vastuualueet luetteloituna, toimielin, ja kuntastrategian mukaiset tavoitteet sekä palvelutuotannon periaatteet.

Vastuualueittain toiminnan kuvaus, tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella sekä mittarit. Mittareissa voi olla suoritettavuuksia, tehokkuutta ja taloudellisuutta kuvaavia mittareita sekä toiminnan laajuutta ja voimavaroja osoittavia lukuja. Mittarit eivät ole valtuustoon nähtävissä, ellei sitovuudesta erikseen päätetä.

Suoritettavuuksien toteutumista tulee kuitenkin seurata ja liittää tiedot mm. toimintakertomukseen, jossa mittareiden tiedot kuvaavat kyseisen vuoden lopun tilannetta.

Talousarvion tekstiosaa käytetään tilinpäätösraportoinnin pohjana toimielimelle ja kunnanhallitukselle. Raporteissa peilataan sitä, miten talousarviossa esitetyt toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet ovat toteutuneet.

Kärsämäen kuntakonserni

Kuntakonsernin lähivuosien merkittävimmät uusinvestoinnit kohdistuvat elinkeinoelämän kehittymisen mahdollistaviin ja laadukasta asuntorakentamista lisääviin investointeihin. Investoinnit kohdistetaan kunnan elinvoimaa lisääviin hankkeisiin.

Tytäryhtiöt osallistuvat vuonna 2023 uudistettavan kuntastrategian valmisteluun ja tytäryhtiöiden johtamisessa ja toiminnassa tulee huomioida koko kuntakonsernin strategisten tavoitteiden toteuttaminen.

Pitkällä aikavälillä kuntakonsernin lainamäärä pyritään pienentämään kohdistamalla välttämättömät investoinnit veroja ja muita kunnan tuloja tuottaviin kohteisiin.

Toimintaa tulee tehostaa, vuokrattavien tilojen käyttöaste tulee saada nousemaan mm. purkamalla ja myymällä matalan käyttöasteen rakennus- ja

asuntokantaa. Samalla kuntakonsernin kiinteistöjen korjausvelkaa tulee pienentää. Perittävien vuokrien ja maksujen taso tulee myös tytäryhtiöissä tarkistaa vastaamaan nousevia kustannuksia.

Kunta voi antaa tyttärien investointeihin takauksia, mutta pienet investoinnit yhtiöiden tulee toteuttaa omilla vakuusjärjestelyillä. Kunta myöntää pääomarahoitusta tyttärille. Vuoden 2023 aikana kunta varautuu elinkeino- ja elinvoimapolitiittisten investointien rahoitukseen.

Kunta voi lainata tytäryhtiöille käyttöpääoman kattamiseksi lainaa tarpeen mukaan enintään 300 000 euroa yhteensä. Kunta voi tehdä sijoituksia tytäryhtiöiden investointihankkeisiin kunnanhallituksen hallinnoimasta kehittämisrahastosta.

Tytäryhtiöiden toimintakatsaukset annetaan kunnanhallitukselle osavuositarkastusten yhteydessä, raportointia kehitetään tarkoituksenmukaiseksi. Yhtiöiden hallitusten jäsenten valinnassa huomioidaan

Kunnan tytäryhtiöitä ovat Kärsämäen Vesihuolto Oy, Kärsämäen Asunnot Oy ja Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy.

Kärsämäen Vesihuolto Oy hoitaa ja ylläpitää vedenhankintaa- ja viemärlaitosta sekä turvaa vedenhankinnan – ja jakelun. Yhtiö rahoittaa toimintansa käyttö- ja liittymämaksuilla ja on taloudellisesti itsenäinen.

Kärsämäen Asunnot Oy huolehtii kunnan vuokra-asunnoista ja niiden rakentamisesta. Yhtiön toimilana on omistaa ja hallita asuintalo-kiinteistöjä, osakehuoneistoja ja muita tiloja sekä vuokraoikeuksia

Kärsämäen Vesihuolto Oy

Vastuhenkilö: toimitusjohtaja

Tavoitteet ja riskit:

Yhtiön tarkoitus on yleishyödyllisenä yhtiönä hoitaa ja ylläpitää vedenhankintaa ja viemärlaitosta. Huolehtia vedenhankinnasta ja – jakelusta joka hetki ympäristön kannalta kestäväällä tavalla ja kohtuullisin kustannuksin. Jätevesien poisjohtaminen ja puhdistaminen tehdään lupaehdot reilusti täyttäen. Toiminta on asiakas- ja palvelulähtöistä ja asiakkaiden tarpeiden seuraaminen on jatkuvaa.

Tavoitteet 2023:

Vedenhankinnan ja –jakelun turvaaminen joka hetki ympäristön kannalta kestäväällä tavalla ja kohtuullisin kustannuksin.

- Jätevesien poisjohtaminen ja puhdistaminen lupaehdot reilusti täyttäen.
- Vakaan taloudellisen kehityksen jatkaminen.

kuntalain määräykset sekä Kuntaliiton antamat ohjeet yhtiöiden hallituksen jäsenten osaamisesta ja koulutuksesta. Osalla jäsenistä tulee olla yhtiön toimialan mukaista koulutusta tai osaamista.

ja vuokrata niitä asumis- tarkoitukseen Kärsämäellä. Yhtiön tulee toimia saaduilla vuokratuloilla ja on taloudellisesti itsenäinen.

Yhtiö omistaa yhteensä 190 vuokra-asuntoa. Vuokrauskohteista Opintie 5 C ja D sekä 4 kpl omakotitaloja valmistuivat kesällä 2022.

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:n tehtävänä on rakentaa ja vuokrata toimitiloja. Yhtiö rahoittaa toimintansa saaduilla vuokra- tai vastiketuloilla.

- Energiatehokkuuden parantaminen.

Toimenpiteet 2023:

- Koneiden ja laitteiden ajan tasalla pitäminen.

- Hämeen kangas uusi siiviläputkikaivo
- Porkankangas uusi siiviläputkikaivo
- Vesijohtoverkoston uusimistyön jatkaminen.
- Kopsenperän kylä runkolinja n. 1 km
- Porkankangas – Hautajoki 2 km
- Porkankangas – VT 4 1km
- Keskusta 1 km

Riskit: Pohjavesialueiden saastuminen, runkolinjojen vaurioituminen ja saastuminen talousveden laatu ja jäteveden puhdistusmenetelmän pettäminen. Pieneen henkilökuntaan liittyvät riskit.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT	Tavoitearvo		Tavoiteluokka
Toiminnan laajuus			
Vesiliittymien osuus kunnan talouksista %	87		vaikuttavuustavoite
Jätevesiliittymien osuus kunnan talouks. %	54		vaikuttavuustavoite

Palvelun laatu			
Asiakastyytyväisyys: asteikko 1-5			vaikuttavuustavoite
Toimitusaika	24 h / 365 d		tuotantotavoite
Taloudellisuus ja hinnoittelu			
	KV	VVY 2021	
Veden hinta ja VVY:n keskihinta	1,30	1,37	kannattavuustavoite
Jäteveden hinta €/m3	2,25	2,36	kannattavuustavoite
Kannattavuus			
Katetuotto (myyntikate) %	70		kannattavuustavoite
Sijoitetun pääoman tuotto %			kannattavuustavoite
Omavaraisuusaste %	75		kannattavuustavoite
Ympäristötavoitteet jätevedenpuhd.			
	KV Oy	Lupaehdot	
BOD7ATU mg O ₂ /l	< 3	≤ 17,5	vaikuttavuustavoite
Kok.Fosfori (P) mg P/l	0,35	≤ 0,8	vaikuttavuustavoite
Investoinnit			
Kustannusarvio	140 000		tuotantotavoite

Kärsämäen Asunnot Oy

Vastuhenkilö: toimitusjohtaja

Tavoitteet ja riskit:

Käyttöaste on onnistuttu nostamaan aikaisemmista vuosista.

Käyttöastetta rasittaa asuntojen remontoinnista aiheutuva tyhjäkäyttö.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2023:

- Asuntokannan kehittäminen uudisrakentamisella sekä tarkoituksenmukaisilla remonteilla.

- Yhtiön korjausvelan kiinniottaminen, PTS toteutus kaikkiin kohteisiin.

- Käyttöasteen ylläpito saavutetulla tasolla

- Vuokraustoiminnan ja asumisen kehittäminen asiakaslähtöisesti.

- Markkinoinnin kohdentaminen nykyaikaisiin väyliin

- Asiakastyytyväisyyskyselyn toteutus

Riskit: Yhtiön suurin riski on käyttöasteen pienentyminen ja siitä aiheutuva rahoitusvaje.

Tavoitteet ja tunnusluvut	Tavoiteluokka	Tavoitetaso	TP 2019	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toiminnan laajuus Käyttöaste (%)	vaikuttavuustavoite	≥ 95	94,20	95,00	95,00	95,00
Kannattavuus Tilikauden tulos (t€)	kannattavuustavoite	≥ 0	-26,7	20,0	30,0	40,0
Vuokrasaamiset (€/asm ² /kk)	kannattavuustavoite	≤ 0,14	0,28	0,12	0,12	0,10
Peritty keskineliövuokra	kannattavuustavoite		8,51	8,85	8,90	9,00
Quick-ratio	kannattavuustavoite	≥ 1,0	0,10	0,80	1,00	1,00
Omavaraisuusaste %	kannattavuustavoite	> 40	21,76	35,00	42,00	42,00

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy

Vastuhenkilö: toimitusjohtaja

Yhtiöllä on hallittavana ja vuokrattavana tiloja yhteensä noin 9000m². Vuokrasopimuksista lunastusvuokrasopimuksia on noin 20%.

Käyttöaste on onnistuttu nostamaan 100%:iin ja yhtiön taloutta on saatu vakautettua.

Tavoitteet ja riskit:

- Yhtiön taloudellisen tilan vakauttaminen

- Käyttöasteen ylläpito nykyisellä tasolla, jolla turvataan yhtiön maksuvalmius

- Nykyisiä vuokrasopimuksia pyritään muuttamaan lunastusvuokrasopimuksiksi, joilla saadaan pysyvyyttä.

- Toimintaa pyritään kehittämään ja uudistamaan jatkuvasti, jotta pystymme tarjoamaan asiakkaillemme heidän tarpeitaan vastaavaa palvelua.

- Toiminnassa huomioidaan kaikkien toimialojen tilatarpeet

Riskit: Yhtiön suurin riski on käyttöasteen pienentyminen ja siitä aiheutuva rahoitusvaje

TULOSLASKELMA vuodelle 2023

Toimintatulot 2 743 614 euroa = käyttötalouden tulot yhteensä

Toimintamenot -11 357 445 euroa = käyttötalouden menot yhteensä

TOIMINTAKATE -8 613 831 euroa = käyttötalous yhteensä nettona

Verotulot 4 561 000 euroa (sisältää kunnallisveroa 8,86 tuloveroprosentin mukaan 3 064 000 euroa, yhteisöveroa 867 000 euroa, kiinteistöveroa 630 000 euroa.)

Valtionosuudet perustuvat Kuntaliiton ennakkolaskelmiin ja ovat yhteensä 5 171 000 euroa.

Rahoitustuotot 199 500 euroa ja rahoituskulut -308 000 euroa, sisältäen sijoitusten myyntivoittoja 150 000 euroa ja lainojen korkokuluja -250 000 euroa.

VUOSIKATE osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuoden 2023 talousarviossa vuosikate on 1 009 669 euroa, eli tulo-rahoitus riittää kattamaan normaalin toiminnan sekä suunnitelmanmukaiset poistot, eli kysymyksessä on tasapainossa oleva hieman ylijäämäinen talous (mikäli toteutuma on talousarvion mukainen).

Ylijäämäinen tai vahvistuva talous on kysymyksessä, kun vuosikate vähennettynä pitkäaikaisten lainojen lyhennyksillä ja korvausinvestoinneilla on > 0.

Tasapainossa oleva talous on silloin kun vuosikate = suunnitelmapoistot (=korvausinvestoinnit).

Heikkenevä talous, kun vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos negatiivinen.

Kriisitalous, kun vuosikatekin on negatiivinen eli tulo-rahoitus ei riitä edes varsinaisen toiminnan pyörittämiseen.

Poistot ja arvonalentumiset sisältävät käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot.

Tilikauden tulos on 182 969 euroa. Valtuusto tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä päättää tilikauden tuloksen osalta, miten se käytetään (positiivinen tulos) tai miten se katetaan (negatiivinen tulos).

Rahastojen ja varausten muutos sisältää kertyneen poistoero-varauksen purkua 42 270 euroa Investointivarauksen purkua ei ole kirjattu kerralla tuloksi vaan siitä on muodostettu poistoero-varaus ja poistoero-varausta puretaan vuosittain.

Tilikauden ylijäämä on 225 239 euroa, joka kirjataan tilinpäätöksessä taseen omaa pääomaa lisäävänä eränä.

Tuloslaskelma TA 2023, TS 2024-2025

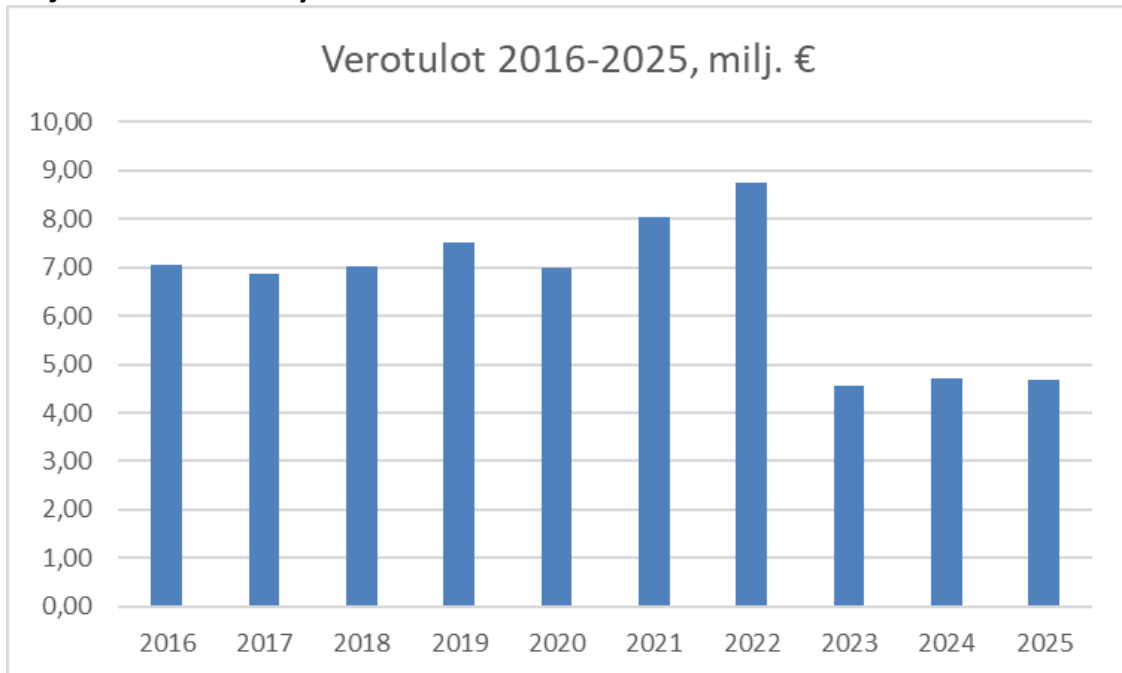
Talousarvio

	Tilinpäätös 2021	Talousarvio 2022	TA esitys 2023	TS 2024	TS 2025	muutosprosentti TA
Myyntituotot	1 027 534	1 095 590	340 232	306 922	306 922	-69 %
Maksutuotot	415 422	303 480	56 100	53 800	53 800	-82 %
Tuet ja avustukset	491 454	175 797	360 070	209 514	150 230	105 %
Muut toimintatuotot	1 556 728	1 545 660	1 987 212	1 987 212	1 987 212	29 %
TOIMINTATUOTOT	3 491 137	3 120 527	2 743 614	2 557 448	2 498 164	-12 %
Henkilöstökulut	-5 773 162	-5 786 333	-5 364 340	-5 306 925	-5 314 571	-7 %
Palvelujen ostot	-13 212 042	-13 320 630	-2 894 583	-2 723 302	-2 719 552	-78 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-786 384	-840 380	-1 124 860	-1 098 930	-1 098 950	34 %
Avustukset	-572 255	-661 080	-411 820	-411 820	-411 820	-38 %
Muut toimintakulut	-1 636 316	-1 632 320	-1 561 842	-1 517 152	-1 516 462	-4 %
TOIMINTAKULUT	-21 980 158	-22 240 743	-11 357 445	-11 058 129	-11 061 355	-49 %
TOIMINTAKATE	-18 489 021	-19 120 216	-8 613 831	-8 500 681	-8 563 191	-55 %
Verotulot	8 035 745	7 667 000	4 561 000	4 704 000	4 677 000	-41 %
Valtionosuudet	11 860 191	12 371 360	5 171 000	5 125 000	5 061 000	-58 %
Rahoitustuotot ja -kulut	742 051	140 000	-108 500	-113 500	-123 500	-178 %
Korkotuotot	19 567	10 000	13 000	13 000	13 000	30 %
Muut rahoitustuotot	790 231	280 000	186 500	186 500	186 500	-33 %
Korkokulut	-58 214	-124 500	-252 500	-257 500	-267 500	103 %
Muut rahoituskulut	-9 532	-25 500	-55 500	-55 500	-55 500	118 %
VUOSIKATE	2 148 966	1 058 144	1 009 669	1 214 819	1 051 309	-5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-807 260	-886 200	-826 700	-855 910	-812 340	-7 %
TILIKAUDEN TULOS	1 341 705	171 944	182 969	358 909	238 969	6 %
Varausten ja rahastojen muutos	53 834	42 270	42 270	42 270	42 270	0 %
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	1 395 540	214 214	225 239	401 179	281 239	5 %

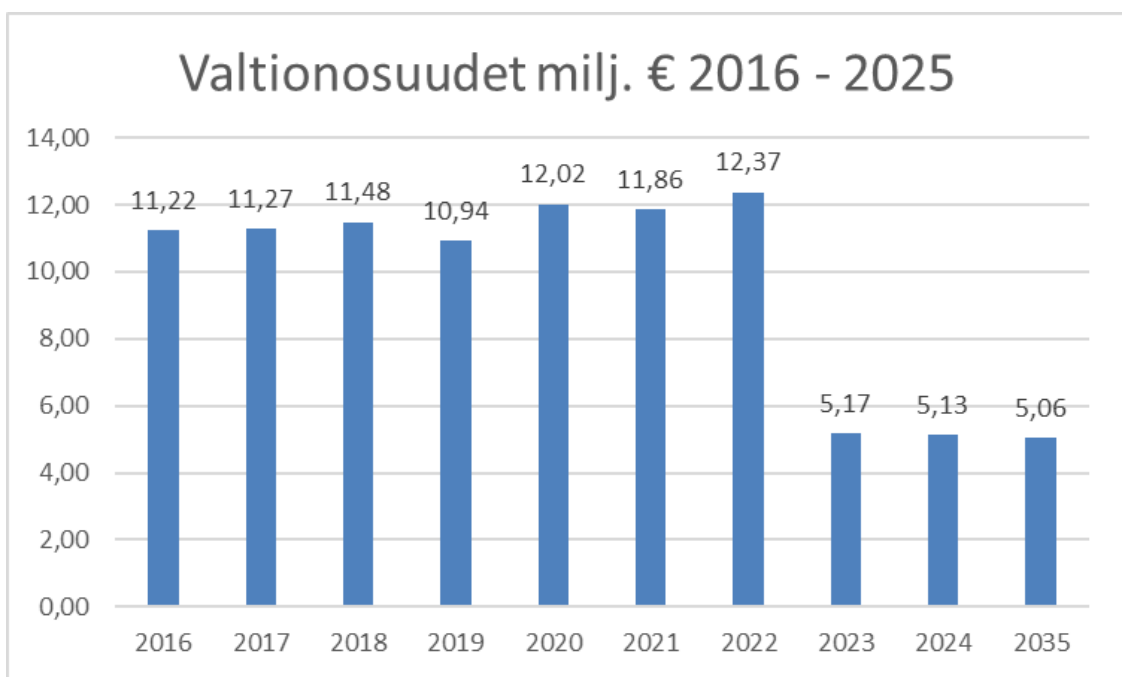
Tavoitteet ja tunnusluvut

	2021	2022	2023	2024	2025
Toimintatuotot / Toimintamenot, %	15,9 %	14,0 %	24,2 %	23,1 %	22,6 %
Vuosikate / Poistot, %	266,2 %	119,4 %	122,1 %	141,9 %	129,4 %
Vuosikate €/asukas	848	420	406	487	420
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	9216	9430	9655	10056	10337
Asukasmäärä vuoden lopussa	2533	2520	2485	2495	2505

Verotulojen arvioitu kehitys 2016-2025

Valtionosuudet 2016- 2025

RAHOITUSLASKELMA vuodelle 2023

Vuosikate (siirtyy tuloslaskelmasta) kertoo sen minkä verran tulorahoituksesta jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuoden 2023 talousarviossa vuosikate on 1 009 669 euroa.

Investoinnit nettona (eli bruttoinvestoinnit vähennettynä rahoitusosuuksilla ja myyntituotoilla) kertoo, paljonko kunta tarvitsee rahaa investointien rahoittamiseen. Varsinaisen toiminnan ja investoin-

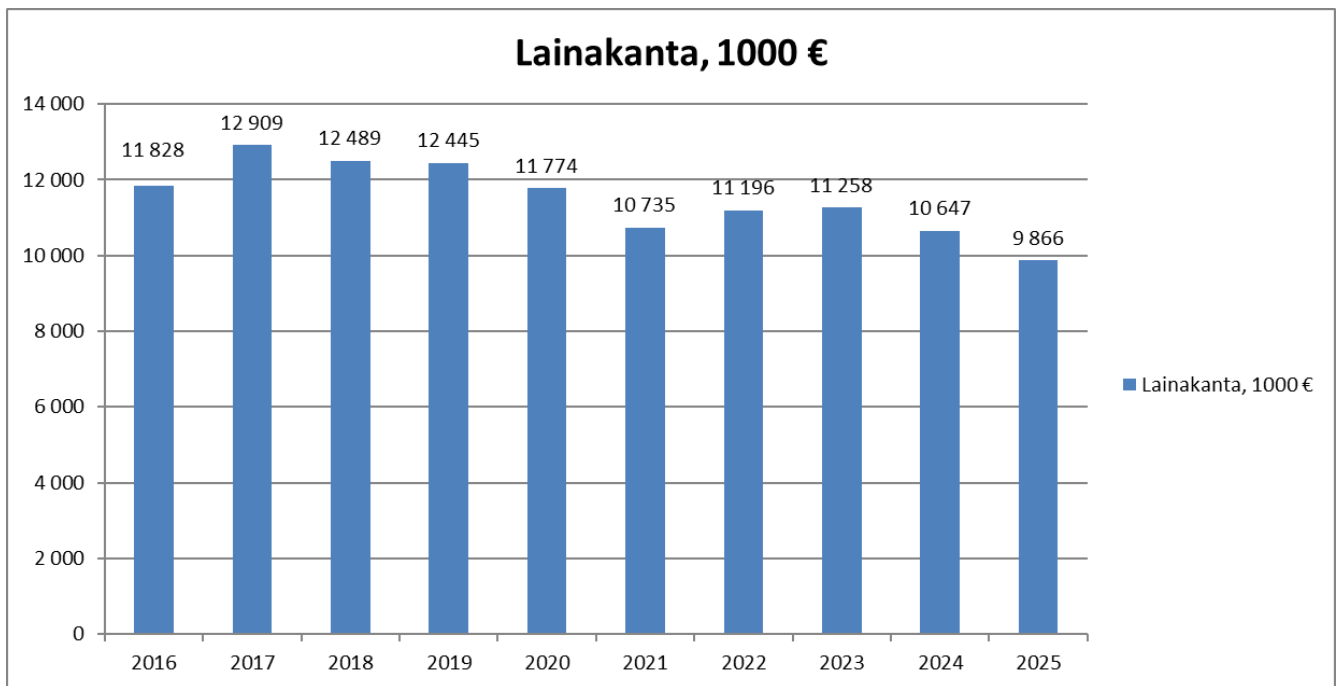
tien kassavirta osoittaa sen minkä verran investoinneista jää lainoituksella katettavaksi (tulorahoituksen ja investointien erotus).

Lainakannan muutokset kertoo sen minkä verran velkaannutaan lisää tai minkä verran lainakanta pienenee talousarviovuoden aikana. Vuoden 2023 talousarviossa lainakanta kasvaa 61 420 eurolla. Vanhoja lainoja lyhennetään 738 580 eurolla ja uutta lainaa on varauduttu ottamaan 800 000 euroa.

TALOUSARVION RAHOITUSOSA

	Alkuperäinen				
	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	2 148 966	1 058 144	1 009 669	1 214 819	1 051 309
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-1 973	0,00	0,00	0,00	0,00
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-1 211 370	-1 884 000	-1 149 000	-599 000	-278 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	256 000	243 500	85 500	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	9 625	120 000	0	0	0
Toiminta ja investoinnit, netto	1 201 248	-462 356	-53 831	615 819	773 309
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-50 000				
Antolainasaamisten vähennykset	6 000				
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	1 200 000	800 000	0	1 700 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-738 576	-738 580	-738 580	-610 340	-2 482 060
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-300 000	0	0	0	0
Saamisten muutos	-392 804	0,00	0,00	0,00	0,00
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos	459 706	0,00	0,00	0,00	0,00
Vaikutus maksuvalmiuteen	185 574	-936	7 589	5 479	-8 751
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä	4 349 879	3 394 965	2 662 041	2 490 321	1 903 189

Lainat 2016-2025

KÄYTTÖTALOUSOSA

	TP 2021	Alkuperäinen TA2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Keskusvaalilautakunta					
Toimintatuotot	0	4 370	4 370	7 820	0
Toimintakulut	-681	-14 794	-18 571	-24 990	0
Netto	-681	-10 424	-14 201	-17 170	0
Tarkastuslautakunta					
Toimintakulut	-12 778	-15 951	-16 074	-16 074	-14 074
Netto	-12 778	-15 951	-16 074	-16 074	-14 074
Poistot	0	-2 760	-50	-270	-14 074
Kunnanhallitus					
Toimintatuotot	1 321 118	1 117 450	206 210	172 900	172 900
Toimintakulut	-12 620 170	-12 974 494	-1 561 192	-1 441 427	-1 450 009
Netto	-11 299 052	-11 857 044	-1 354 982	-1 268 527	-1 277 109
Poistot	-42 033	-48 280	-37 880	-38 400	-31 620
Opetustoimen lautakunta					
Toimintatuotot	317 248	258 377	382 720	265 534	214 070
Toimintakulut	-5 842 241	-6 283 833	-6 789 956	-6 650 993	-6 638 198
Netto	-5 524 993	-6 025 456	-6 407 236	-6 385 459	-6 424 128
Poistot	-36 533	-50 410	-42 330	-44 150	-39 720
Hyte-lautakunta					
Toimintatuotot	4 912	1 100	40 720	1 600	1 600
Toimintakulut	-595 497	-744 557	-863 498	-823 351	-827 847
Netto	-590 585	-743 457	-822 778	-823 351	-827 847
Poistot	-63 789	-79 350	-80 140	-79 380	-72 190
Tekninen lautakunta					
Toimintatuotot	1 620 025	1 739 230	2 109 594	2 109 594	2 109 594
Toimintakulut	-1 860 262	-2 027 114	-2 108 154	-2 099 692	-2 106 348
Netto	-240 237	-467 884	1 440	9 902	3 246
Poistot	-576 269	-705 400	-666 300	-693 850	-668 670

Keskusvaalilautakunta

Vaalit

Vastuualueet: kunnalliset ja valtiolliset vaalit

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

2023 Eduskuntavaalit

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan vaaliviranomaisena vaalien toteuttamisesta määräysten mukaisesti ja luotettavasti. Vaalilain mukaan kotimaan yleisistä ennakoäänestyspaikoista kunnassa määrää kunnanhallitus. Oikeusministeriö suorittaa valtiollisissa vaaleissa äänioikeutettujen lukumääriin perustuvan korvauksen, korvausta ei makseta kuntavaaleista. Kärsämäen kunnassa ennakoäänestyspaikkana on toiminut kirjasto, lisäksi ennakoäänestyksen voi suorittaa liikkuvassa ennakoäänestysautossa vahvistetun aikataulun mukaisesti. Äänestysalueita on yksi.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Äänestysalueita on yksi. Ennakoäänestys järjestetään kunnan omana toimintana, ennakoäänestyspaikkana toimii kirjasto lisäksi ennakoäänestyksen voi suorittaa liikkuvassa ennakoäänestysautossa vahvistetun aikataulun mukaisesti. Ennakoäänestys sekä vaalipäivän äänestys toteutetaan vaalilain määräysten mukaisesti ja luotettavasti. Vuonna 2023 järjestetään eduskuntavaalit, vaalipäivä on sunnuntai 2.4.2023. Ennakoäänestys kotimaassa 22.–28.3.2023 ja ulkomailla 22.–25.3.2023.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Keskusvaalilautakunta	- 17 233	-10 424	-14 201	-17 170	-20 279

Tarkastuslautakunta

Tilintarkastus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.

Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella voimassa olevan talous- ja toimintasuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää. Tarkastustoimintaa hoitavat valtuuston valitsemat tarkastuslautakunnan jäsenet ja valtuuston päätöksen mukainen tilintarkastusyhteisö.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tarkastuslautakunta	- 13 501	-18 711	-16 124	-16 204	-17 214

Kunnanhallitus

Vastuualueet: yleishallinto, elinkeinotoimi, Selännepalvelut ja sosiaali- ja terveystyö

Kärsämäen kunnan vuosille 2019-2023 laaditun strategian visiona on, että Kärsämäki on luova ja kansainvälinen, yrittäjyyttä ja asukkaiden viihtyvyyttä edistävä, menestyvä ja mahdollisuuksia salliva maaseutupaikkakunta. Kuntastrategia päivitetään uudelle strategiakaudelle vuoden 2023 aikana.

Kärsämäen kehittämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet tärkeysjärjestykseen asetettuna.		
Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
I Tehostettu paikkakunnan markkinointi		
<p>Kärsämäestä brändi</p> <p>Positiivisten tarinoiden virta, myös yritysten tarinoiden avulla</p> <p>Monipuolisesti somessa</p> <p>Tienvarsimainonta</p>	<p>Raportoitavat mittarit:</p> <p>- kunnan asukasmäärä</p> <p>- uudet yritykset</p> <p>Seurattavat mittarit: paikkakuntakuvan laatu ja tunnettuus mediassa ja eri sidosryhmissä), kunta- ja elinkeinostrategioiden toteutusaste, kehittämissuunnitelmien vaikuttavuus, työpaikkojen määrä, paikkakunnan sisäisen kehittämissuunnitelman ja ulkoisen yhteistyön taso</p>	<p>Paikkakunta-markkinoinnin kehittämistä jatketaan yhdessä yritysten ja muiden sidosryhmien kanssa, sähköistä näkyvyyttä lisätään ja kehitetään edelleen.</p> <p>Poikkihallinnollinen some-tiimi jatkaa kunnan some-strategian toteutusta ja jalkauttamista jatketaan ja viestitään eri kohderyhmät tavoitteen.</p> <p>Tiedotteet hallituksen ja valtuuston kokouspäätöksistä medialle, Kaikujulkaisuun ja internetiin.</p> <p>Hyödynnetään kärsämäkiset menestystarinat Kärsämäen markkinoinnissa.</p>
II Laadukas maaseutuasuminen		
<p>Laadukas maaseutuasuminen</p> <p>Asumisen kokonaispalvelu</p> <p>Maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus</p> <p>Vuokra-asumisen kehittämisen</p> <p>Kyliä asumismahdollisuuksien hyödyntäminen</p> <p>Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen</p>	<p>Raportoitavat mittarit:</p> <p>- kunnan nettomuuton kehitys</p> <p>- kunnan asuntokannan käyttöaste</p> <p>- asukas- ja asiakaskyselyjen tulosten kehitys</p> <p>Seurattavat: uusien asuntorakentamishankkeiden määrä, asuntotonttien myyntimäärät keskustassa ja kylillä, yksityisten vajaakäyttöisten asuntojen määrä, asiakaspalautteiden ja muista palveluista sekä harrastusmahdollisuuksista), aktiivisten kylä- ja muiden yhdistysten määrä, palvelujen jonotusaste ja ihmisläheisyys</p>	<p>Edistetään laadukkaan asuntotarjonnan lisäämistä paikkakunnalla.</p> <p>Pyritään tarjoamaan kysyntää vastaavia asumisratkaisuja. Asu Kärsämäellä - omakoti osamaksulla malli yhteistyössä Kärsämäen Asunnot Oy:n kanssa.</p> <p>Ylläpidetään asukkaiden viihtyvyyttä ja omaehtoista toimintaa. Selvitetään aktiivisesti uusien edullisten vapaa-ajan investointien mahdollisuuksia</p> <p>Markkinoidaan kunnan omia tontteja tonttipörssin avulla. Tarjotaan tonttipörssiä markkinointikanavaksi yksityisille maanomistajille</p>

III Keskipiste puolimatassa		
Keskustaympäristön kehittäminen	Raportoitavat mittarit: -Kuntakonsernin toimitilojen käyttöaste	Ehyt palveluketju yritystoimintaa suunnittelevalle ensimmäisestä tapaamisesta lukien (tontti, toimitila, rahoitusneuvonta, työvoimakoulutus, pääomarahoitus).
Digitalisaatio ja sijainnista riippumaton työ	- Uudet yrityshankkeet - Työpaikkaomavaraisuuden kehitys	
Kylien mahdollisuudet tienkäyttäjille	Seurattavat: uudet yrityshankkeet, yritystonttien myyntimäärä, valta- ja kantateiden varsien kehittämisaktiivisuus, tapahtumien ja majoittujien määrä, hanketavoitteet	Jatketaan yhteistapaamisia yrittäjien kanssa; tavoitteena on vapaamuotoinen keskustelu kaupallisen vetovoiman parantamisesta yrittäjältojen lisäksi.
Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet		
Liikennevirtaa hyödyntävien palvelujen kehittäminen		
IV Kulttuurista elämyksiä ja elinvoimaa		
Kulttuurin kohteista, tapahtumista, ympäristöistä ja palveluista kehittyvä kokonaisuus	Raportoitavat mittarit: - tapahtumien lukumäärä - tapahtumien kävijämäärät	Edesautetaan kunnan kansainvälistymistä mm. yhteistyössä Kattilakosken kulttuuriosuuskunnan kanssa.
Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen	Seurattavat: uusien tapahtumien synty, uudet yritykset, kansainvälisten yhteyksien ja vierailujen määrä, majoitusvuorokaudet, kulttuurimatkailun aktiviteetti	Osallistutaan Oulu2026- kulttuuripääkaupunkihankkeen toteutukseen.
Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa		Kärsämäki-tarinoiden hyödyntäminen markkinoinnissa ja paikkakuntaidentiteetin vahvistamisessa.

Strategian mukaisesti kunnan toiminnassa huomioidaan kestävä kehitys, luontoarvot ja ilmastonmuutoksen torjunta. Kirjauksen mukaisesti Kärsämäki pyrkii edistämään hiilineutraalia energiatuotantoa, kuten tuuli-voimapuistoja kunnan alueella. Kunnan omiin kiinteistöihin tehdään energiatehokkuutta lisääviä investointeja sekä rakennetaan aurinkovoiman pientuotantoa soveltuviin kohteisiin investointiohjelman mukaisesti.

KUNNANHALLITUKSEN NETTOMENOT

Valtuuston sitovuustaso	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kunnanhallitus	-11 464 105	-11 857 044	-1 354 982	-1 268 527	-1 277 109
		Alkuperäinen			
Toimielimen sitovuustaso	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Yleishallinto	-807 270	-882 757	-937 894	-855 439	-864 021
Elinkeinopalvelut	-180 086	-193 320	-198 098	-194 018	-194 018
Ympäristöpalvelut	-218 732	-250 070	-219 070	-219 070	-219 070
Sosiaali- ja terveystalvet	-10 258 017	-10 530 287	0	0	0

Palvelutuotannon periaatteet:

- 1) Kunnan omana toimintana tuotettavat palvelut
 - asiakirjahallinta ja muut hallintopalvelujen toimisto- ja talouspalvelut
- 2) Sidosyksiköltä ostettavat palvelut Kuntien Hetapalvelut Oy:
 - Talous- ja henkilöstöhallinto
- 3) Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut
 - maaseutupalvelut
 - lomituspalvelut
 - Ympäristö- ja rakennusvalvonta
- 4) Yksityisiltä palvelujen tuottajilta ostettavat palvelut
 - it-palvelut
 - elinkeinojen neuvonta- ja kehittämispalvelut
 - Sosiaali- ja terveyspalvelut
 - Ruokahuolto- ja siivous
- 5) Valtion tuottamat palvelut
 - yleinen edunvalvonta
 - kuluttajaneuvonta

- 6) Välitetyt palvelut Asiointipisteessä
 - Kelan yhteispalvelu
 - TE-toimisto yhteispalvelu
 - Maistraatti

Strategiat ja ohjelmat:

- Kunta - ja elinkeinostrategia 2019-2023
- NIHAK-seudun kasvuohjelma 2020
- Konserniohjeet
- Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointiohjelma
- Kärämäen liikenneturvallisuussuunnitelma
- Sisäisen valvonnan ohje
- Hankintaohjeet
- Kotouttamisohjelma
- Vanhuspoliittinen suunnitelma
- Päihdestrategia
- Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
- Hyvinvointikertomus 2017-2021
- Savuton kunta

YLEISHALLINTO

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja sekä kunnansihteeri

Toiminnan kuvaus: Valtuusto päättää toiminnan ja talouden keskeistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisestä, talouden ja rahoituksen puitteista.

Vuonna 2023 painopisteenä on kunnan oman varautumisen tason parantaminen päivittämällä ja ylläpitämällä aiheeseen liittyviä suunnitelmia sekä harjoittelemalla häiriö- ja poikkeustilanteissa toimintaa.

Hallitus vastaa kunnan hallinnosta ja talouden hoidosta, sen ohjauksesta ja seurannasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kunnan etua.

Keskushallinto vastaa keskitetyistä asiakirjahallinnon ja monistuksen tehtävistä. Lisäksi se huolehtii kunnanhallituksen ja valtuuston kokousasioista.

Tehtäviin kuuluu myös kuukausittaisen Kaiku-kuntajulkaisun toimittaminen sekä TE-keskuksen työllisyyspalvelujen sekä Kelan ja maistraatin sähköisten palvelujen välittäminen kunnanasiointipisteessä.

Asiointipisteen ja kunnan neuvonnan palveluja kehitetään edelleen osana kirjaston toimintaa. Asiointipisteeseen kartoitetaan uusia yhteistyötahoja ja palveluja lisätään mahdollisuuksien mukaan. Kunnan henkilöstöhallinto vastaa keskitetystä kunnan työntekijöiden työterveyshuollon, yhteisten koulutuksen sekä työsuojeluorganisaation ja yhteistyötoimikunnan toiminnan järjestämisestä.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita ostetaan Kuntien Hetapalvelut Oy:ltä ja em. palveluita kehitetään yhdessä palveluntuottajan ja sen muiden asiakasorganisaatioiden kanssa. Talousarviossa on varauduttu taloushallinnon ohjelmistojen päivittämiseen.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Talousarviossa on varauduttu 18 kunnanhallituksen kokoukseen, 10 valtuuston kokoukseen ja 3 iltakouluun.

Ajankohtaiset asiat tiedotetaan henkilökunnalle mm. sähköpostilla, hallintohenkilöstön kehittämissyhmä kokoontuu säännöllisesti. Yhteistoimintaryhmä kokoontuu tarvittaessa samoin työsuojelutoimikunta.

Vuoden 2023 jatketaan tiedonohjaussuunnitelman kehittämistä sekä päivitetään asianhallintajärjestelmä. Suunnitelmavuosien aikana valmistaudutaan sähköisen arkiston käyttöönottoon.

Sähköistä asiointia ja sähköisten palvelujen osalta toimitaan jatkuvan kehittämisen periaatteen mukaisesti. Kunnan sähköisen asioinnin, tietohallinnon ja

tietoturvan kehittämistä jatketaan Akkuna-portaalissa sekä Digitsy-hankkeen yhteistyössä alueen kuntien ja Joki-ICT Oy:n kanssa.

Kunnan some-tiimissä toteutetaan some-strategiaa ja viestitään kuntalaisille monikanavaisesti.

Kärsämäen kunnan voimassa oleva strategia ulottuu vuosille 2019-2023. Strategian päivittäminen uudelle strategiakaudelle käynnistetään alkuvuodesta 2023 tehtävin strategiakyselyin ja työpajoin. Päivitetty kuntastrategia vahvistetaan valtuustossa vuoden 2023 aikana.

Kunnan henkilöstöä ohjataan huolehtimaan henkilöstä ja fyysisestä hyvinvoinnista. Henkilökunnan hyvinvointia tuetaan 240 €/vuosi per työntekijä liikunta- ja hierontaedulla.

	TP2021	TA2022	TA2023
Hallintopalvelujen henkilökunta	4	4	4
Kunnan vakinaisten vakanssien lkm	97	100	85
Työterveyshuollon nettomenot, €	18 270	15 000	15 000
Valtuuston kokouksia	8	10	10
Hallituksen kokouksia	12	18	18

Työllisyyspalvelut

Vuonna 2023 työllisyyspalveluissa panostetaan syrjäytymisen ja nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden ennaltaehkäisyyn sekä työllistämisen- ja työpajatoiminnan kierrätyskeskuksen toiminnan kehittämiseen. Monialaista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tiivistetään ja varaudutaan TE-palvelut 2025 uudistukseen. Kunnan työllistämistiimi kokoontuu säännöllisesti. Kunnan osuutta työmarkkinatuesta pyritään pienentämään käytettävissä olevin keinoin. Kunta voi myöntää yrityksille ja yhdistyksille avustusta niiden työllistäessä vähintään 300 päivää työmarkkinatukea saaneen työttömänä olleen henkilön.

Maaseutupalvelut

Nivalan kaupunki tuottaa maaseutuhallinnon viidelle kunnalle, jotka ovat Kärsämäki, Nivala, Oulainen, Sievi ja Ylivieska. Yhteistoiminnan järjestämistä varten on perustettu yhteiseksi toimielimeksi Nivalan maaseutulautakunta. Palveluja tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluina.

Tavoitteet:

Hoidetaan tehokkaasti lakisääteiset viljelijöiden EU- ja kansalliset maataloustukiasiat. Turvataan monipuolisten ja laadukkaiden maaseutupalvelujen saatavuus toimialueen kunnissa. Perusmaatalouden toimintaedellytyksiä kehitetään edistämällä mm. sukupolven-vaihdoskauppoja, tilusjärjestelyjä ja tilakohtaista kehittämistä. Edistetään ja autetaan uusien maaseutuelinkeinojen syntymistä. Kehitetään maaseudun monipuolisia elinkeinoja yhteistyössä maaseudun muiden toimijoiden kanssa. Tukihakemusten käsittelyssä siirrytään mahdollisimman paljon sähköisten järjestelmien hyötykäyttöön. Järjestetään viljelijöille koulutusta jokaisessa alueen kunnassa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Lomitus

Maatalouslomituksen paikallisyksiköt siirtyvät vuonna 2023 Toholammin paikallisyksikön alaisuuteen.

Tavoitteet:

Lomatoimen yksikkö suorittaa lomituspalvelulain mukaiset tehtävät. Lomituspalvelujen tuotanto tehostuu ja lomituspalvelujen tilakohtainen käyttö lisääntyy helpottaen tilojen toimintaa. Kunta tukee maksullista lomituspapua ja samalla edesauttaa lomittajien työllistymisessä.

Maksulliseen lomitusapuun on varattu 24 000 euroa vuodelle 2023. Eläinlääkärien matkasubventioihin on varattu 5000 euroa.

ELINKEINOTOIMI

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus: Kunta järjestää elinkeinoelämän toimitilapalveluja Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:n avulla. Elinkeinojen neuvonta- ja projektipalvelut tuottaa Nihak ry. Kunta ostaa puoli henkilötyövuotta elinkeinoneuvontapalvelua Nihak ry:ltä. Kärsämäen kunnalla on käytössään kaikki Nihakin osamispalvelut.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Elinkeinoelämän edistämiseksi tavoitteita ja toimintaa ohjaa Kärsämäen kuntastrategia.

Tavoitteena on Kärsämäen aidot kilpailuedut tunnistaen turvata olemassa olevien yritysten toimintaedellytyksiä ja edistää uusien työpaikkojen syntyä. Nihak ry:lle maksetaan elinkeinojen kehittämisen hoidosta **110 000** euroa (josta jäsenmaksun suuruus 15,50€/asukas, eli n. 38 000 €). Toimintaympäristön ja palvelutarpeiden muutosta seudullisten elinkeinopalvelujen osalta tarkastellaan ennakkoivalla otteella.

Tytäryhtiöiden asioista tiedotetaan valtuutetuille valtuuston kokousten yhteydessä.

Kunta voi lainata tytäryhtiöille käyttöpääoman kattamiseksi lainaa tarpeen mukaan enintään 300 000 euroa yhteensä.

Mittarit	TP2021	TA2022	TA2023
Väkiluku	2533	2520	2485
Työttömyysaste (%)	9,1	8,5	7,5
Vuosikate €/asukas	848	420	406
Verotulot €/asukas	3172	3042	3042
Valtionosuudet €/asukas	4682	4909	1835
Mittarit	TP2021	TA2021	TA2023
Perustetut yritykset	17 kpl	23 kpl	23 kpl
Yrittäjäillat lkm (%)	5 kpl	5 kpl	5 kpl
Uudet työpaikat	*	25 kpl	25 kpl
Yritysten kehittämiskeskustelut	*	45 kpl	45 kpl

YMPÄRISTÖPALVELUT

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus: Kunta järjestää ympäristöterveydenhuollon, ympäristönsuojelun, maa- ja rakennusvalvonnan palvelut yhteistoiminnassa Haapajärven (vastuukunta), Reisjärven ja Pyhäjärven kanssa ja osallistuu ympäristölautakunnassa päätöksentekoon em. palveluita koskien.

Tavoitteet ja toimenpiteet: Palvelut ostetaan yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Eläinlääkintäpalveluissa on käytössä yhteisvastaanottomalli.

Kunnan maksuosuudeksi ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen osalta on varattu **215 680** euroa vuonna 2023.

Opetustoimen lautakunta

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Kärsämäen kunnan vuosille 2019-2023 laaditun strategian vision mukaan Kärsämäki on viihtyvyttä ja yrittäjyyttä edistävä, luova, reagoiva ja kansainvälinen sekä menestyvä ja mahdollisuuksia salliva maaseutu-paikkakunta.

Opetustoimen lautakunnan vastuualueelle kuuluvia keskeisiä toimenpiteitä ovat:

Kärsämäen kehittämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet tärkeysjärjestykseen asetettuna.		
Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
I Kärsämäestä brändi		
Positiivisten tarinoiden virta, myös yritysten tarinoiden avulla Monipuolisesti somessa Tienvarsimainontaa	Paikkakuntakuvan laatu ja tunnettuus mediassa ja eri sidosryhmissä, imago tutkimus (selkeät mittaukset ja haastattelut kohderyhmittäin/ asiakassegmenteittäin), kunnan asukasmäärän kehitys, kunta- ja elinkeinostrategioiden toteutusaste, kehittämishankkeiden vaikuttavuus, uudet yritykset, työpaikkojen määrä, paikkakunnan sisäisen kehittämisilmapiirin ja ulkoisen yhteistyön taso	Monipuolisesti somessa ja uusitaan tienvarsimainontaa, esim. Paanutonttuaiheiset mainokset. Osallistutaan yhteistyössä Kärsämäen brändi- ja markkinointistrategian ja sen toimintasuunnitelman toteuttamiseen. Markkinoidaan lukiota potentiaalisille opiskelijoille laajasti. Tuodaan esille peruskoulun vahvuuksia.
II Laadukas maaseutuasuminen		
Asumisen kokonaispalvelu Maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus Vuokra-asumisen kehittäminen Kylien asumismahdollisuuksien hyödyntäminen Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen	Kunnan nettomuuton kehitys, kunnan asuntokannan käyttöaste, uusien asuntorakentamishankkeiden määrä, asuntonttien myyntimäärät keskustassa ja kylillä, yksityisten vieraakäyttöisten asuntojen määrä, asiakaspalautte asumis- ja muista palveluista sekä harrastusmahdollisuuksista (säännölliset asukas- ja asiakaskysely), aktiivisten kylä- ja muiden yhdistysten määrä, palvelujen jonotusaste ja ihmisläheisyys	Vuokra-asumisen kehittäminen Kylien asumismahdollisuuksien hyödyntäminen Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen Asumisen asiakaspalveluprosessi viritetään tehokkaaksi räätälöitynä ja yksilöllisenä kokonaispalveluna (asunto, työpaikat, palvelut, harrastukset ja etuudet ovat jo esillä samassa muuttopakettissa, markkinointiaineistot visuaalisesti näyttäväksi, some-näkyvyys). Varmistetaan päivähoitopaikkojen tarpeen mukainen saatavuus. Säilytetään opetustoimen ja opetuksen hyvä palvelutaso. Säilytetään kyläkoulu oppilasmäärien sallimissa rajoissa. Aamu- ja iltapäiväkerhojen toimintaa jatketaan, koulujen kerhotoimintaa kehitetään edelleen. Yhteisöllisyyttä tuetaan, mm. vanhempainyhdistystoimintaa.

III Keskipiste puolimatassa		
Keskustaympäristön kehittäminen Digitalisaatio ja sijainnista riippumaton työ Kylien mahdollisuudet tienkäyttäjille Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet Liikennevirtaa hyödyntävien palvelujen kehittäminen	Uudet yrityshankkeet, yritystonttien myyntimäärä, liiketilojen käyttöaste, valta- ja kantateiden varsien kehittämisaktiivisuus, tapahtumien ja majoittujien määrä, hanketavoitteet	Kylien elinympäristöjen esille nosto toimivien tie- ja sähköisten yhteyksien ja väljien asumismahdollisuuksien kautta. Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet Liikennevirtaa hyödyntävien palvelujen kehittäminen Järjestetään koulukuljetukset laadukkaasti. Huolehditaan lukion saavutettavuudesta myös ulkopaikkakuntalaisten opiskelijoiden osalta.
IV Kulttuurista elämyksiä ja elinvoimaa		
Kulttuurin kohteista, tapahtumista, ympäristöistä ja palveluista kehittyvä kokonaisuus Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa	Tapahtumien kävijämäärä, uudet tapahtumat, kansainvälisten yhteyksien ja vierailujen määrä, kulttuurimatkailun aktiviteetti Opetussuunnitelman tavoitteiden toteutuminen Toteutuneiden kv-yhteistyöprojektien lukumäärä	Kootaan jo olevat ja kehitettävät omaleimaiset kulttuurikohteet, -tapahtumat, -ympäristöt ja -palvelut samaan ja eri vuodenaikoihin sovittuun ja tuotteistettavaan palvelukokonaisuuteen, joka toimii markkinoinnin perustana. Kylien omaperäisten kulttuurivaikutteiden, -palvelujen ja yritystoiminnan yhteiskäyttö tapahtumissa ja matkailussa (tarinallisuus, luontokohteet, metsästys, ruoka, jne). Osallistutaan Oulu 2026 kulttuuripääkaupunki hankkeeseen ja kulttuurikemoo hankkeeseen. Paikalliset perinteet ja kulttuurin vahvuudet huomioidaan opetussuunnitelmassa.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Opetustoimen lautakunta	-5 906 434	-6 025 456	-6 407 236	-6 385 459	-6 424 128

	Alkuperäinen				
Toimielimen sitovuustaso	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Opetustoimen hallinto	-101 556	-107 819	-102 080	-111 559	-112 733
Perusopetus	-3 684 033	-3 688 503	-3 800 082	-3 877 261	-3 884 230
Toisen asteen koulutus	-642 603	-708 522	-670 533	-676 900	-685 619
Muu sivistystyö	-65 603	-93 850	-105 550	-105 550	-105 550
Varhaiskasvatus	-1 412 639	-1 426 762	-1 728 991	-1 614 190	-1 635 995

OPETUSTOIMEN HALLINTO

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	210	0	0	0	0
Toimintamenot	-101 766	-107 819	-102 080	-111 559	-112 733
Netto	-101 556	-107 819	-102 080	-111 559	-112 733
Poistot	-85	-4 070	-8 280	-21 590	-22 980

PERUSOPETUS

Tilivelvollinen viranhaltija: perusopetuksen rehtori

Perusopetuksen vastuualue sisältää esi- ja perusopetuksen tulosyksiköt sekä aamu- ja iltapäivä toiminnot.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
Kansainvälisyysprojekteja ja yhteistyötä jatketaan.	Perusopetus osallistuu kansainväliseen Erasmus + hankkeeseen, joka päättyy 31.5.2023. Panostetaan koulujen, kylien ja hankkeiden yhteistyöhön.
Kaikkia yhdeksäsluokkalaisia ohjataan yhteishakuun.	Kaikki perusopetuksen keväällä 2023 päättäneet saavat opiskelupaikan.
Seurataan missä muu Suomen taitotaso menee. Käytössä on valtakunnalliset arvioinnin kriteerit. Perusopetuksen kustannukset pyritään pitämään samantyyppisten kuntien tasolla.	Koulun toimintaa verrataan alueen ja koko maan tunnuslukuihin.
Yhtenäisen perusopetuksen toteuttamista jatketaan ja kehitetään lisäämällä yhteistyötä koulujen kesken.	Molemmilla kunnan alakouluilla on yhteisiä tilaisuuksia. Kouluilla on yhtenäiset toimintasäännöt ja oppilashuollon ohjeistus. Rehtorin virkaan kuuluu myös Saviselän koulun johtaminen, tällä saadaan lisättyä yhteistyötä ja samoja käytänteitä koulujen välillä. Yhtenäiskoulun käytänteiden yhdenmukaistamista jatketaan luokka-asteesta riippumatta.
Syyslukukaudella 2009 aloitettu KIVA-koulu-toimintaohjelma jatkuu kaikilla kouluilla.	Vuosittain tehtävien oppilaskyselyjen perusteella kiusaamisen taso vaihtelee, kiusaamiseen puututaan aktiivisesti KIVA-koulu toimintaohjelmalla. Sitoudutaan ohjelman tehokkaaseen toteuttamiseen.
Tietotekniikan hallitseminen ja sujuva käyttö on tärkeää nyky-yhteiskunnassa. Oppilashallintoa ja yhteyksiä kotiin tehostetaan, prosesseja digitalisoidaan sekä yhdenmukaistetaan niin kouluilla kuin koulutoimessa. Opettajien tietotekniset taidot ovat tärkeitä. Tietokoneet ja opetusvälineet ajan tasalla.	Koko ajan pyritään päivittämään opetustilojen AV-tekniikka vanhimhasta päästä. Opettajille hankittu henkilökohdalliset tietokoneet, joita voi käyttää työasioissa sekä koulussa, että kotona. Koko henkilökunnalla on dataliittymällä olevat älypuhelimet. Kaikissa kouluissa (Frosterus, Saviselkä ja lukio) on käytössä yhteinen digitaalinen Wilma-järjestelmä, joka on Multi-Primus oppilashallinto-ohjelman www-liittymä. Opettaja, henkilökunta ja huoltaja pääsevät yhdellä tunnuksella kaikkiin häntä koskeviin tietoihin käsiksi. Koulutetaan opettajia tieto- ja viestintätekniikan (tv) käyttöön. Molemmilla kouluilla on siirrytty luokkiin kuljetettaviin kannettaviin tietokoneisiin ja iPadeihin. Näin useampi ryhmä kerrallaan pystyy käyttämään koneita yhtä aikaa. Jokaisen opetustilan opetusvälineistö on ajan tasalla. (tietokone, dataprojektori, dokumenttikamera). Kalustoa joudutaan uusimaan vuosittain. Tarvittaessa on myös lukion ATK-luokka käytettävissä.
Sisäilman laadulla on suuri merkitys opiskelutehokkuuteen ja motivaatioon.	Sisäilmanlaatu pysyy normaalin rajoissa. Suoritetaan ilmanlaatumittauksia luokissa tarpeen mukaan.

<p>Varhaisen puuttumisen mallia painotetaan koulu- maailmassa.</p>	<p>Psykologin tutkimuksiin ohjattu oppilas pääsee tutkimuksiin 2 kuukauden kuluessa. Psykologi tekee ennaltaehkäisevää työtä oppilaitten parissa sekä opettajille pedagogisia iltapäiviä. Psykologi käyttää tutkimuksiin ja palautteen antoon kaksi päivää kuukaudessa.</p> <p>Kärsämäellä on oma kokoaikainen koulukuraattori.</p> <p>Koululääkäri on oltava lain edellyttämän verran käytettävissä.</p> <p>Kouluvalmentajaresurssia on käytettävissä yhden kokoaikaisen ja yhden yhteisen valmentajan (25% työaika) veran. Lisäksi koulupsykkariresurssia on käytettävissä 0,5 työpäivää viikossa.</p> <p>Resursoidaan riittävästi tukiovetusta ja muuta yleisen tuen resurssia.</p> <p>Yksilökohtainen oppilashuoltoryhmä kokoontuu aina tarvittaessa, pedagoginen asiantuntijaryhmä kokoontuu säännöllisesti kahden viikon välein ja tarvittaessa, Koulukohtainen oppilashuoltoryhmä kuusi kertaa lukuvuoden aikana ja opiskeluhuollon ohjausryhmä kaksi kertaa lukuvuodessa. Koulukohtaisessa oppilashuoltoryhmässä on mukana vanhempainyhdistyksen ja oppilaskunnan edustajat.</p>
<p>Kaikki opettajat ovat osaavia (substanssipätevyys) ja muodollisesti kelpoisia. Kaikilla opettajilla on mahdollisuus osallistua ammattipätevyyttä täydentävään koulutukseen.</p>	<p>Varaudutaan S2 Suomi toisena kielenä kielenopetukseen varaamalla lisää yhden opettajan palkkakulut Listataan poikkeamat. Mahdollistetaan opettajien pääsy koulutukseen. Kirjataan opettajien osallistumiset koulutuksiin.</p>
<p>Mahdollisimman moni oppilas osallistuu koulun tarjoamaan kerhoon.</p>	<p>Kaikille 1-9 luokan oppilaille tarjotaan mahdollisuus osallistua koulun ilmaisiin kerhoihin. Vanhemmat otetaan mukaan kerhotoiminnan vetämiseen. Kerhotoimintaa tarjotaan Harrastamisen Suomen mallin ja kerhotoiminnan kehittämisen hankerahoituksen avulla.</p>
<p>Monipuolinen ja innostava liikunta on tärkeää oppilaan kasvuun.</p> <p>Oppilaiden ylipaino vähentyy.</p>	<p>Oppilaiden liikkuminen lisääntyy.</p> <p>Kerhotoiminta tukee liikunnanopetusta. Lisäksi liikukoulu hankkeeseen osallistuminen 5-9- luokkalaisten osalta.</p> <p>Osallistutaan 5. ja 8.- luokkalaisten MOVE-testiin.</p> <p>Myös välitunneilla pyritään aktiiviseen liikkumiseen.</p> <p>Suosittelun mukainen kouluruokailu.</p>
<p>Yrittäjyyskasvatusstrategian tavoitteet näkyvät opetuksessa.</p> <p>Kestävä kehitys osaksi jokapäiväistä elämää koulussa ja kotona.</p>	<p>Toimitaan päivitetyn strategian mukaisesti.</p> <p>Kouluilla on oikeus käyttää Vihreää lippua kestävän kehityksen toiminnan merkinä. Toiminta suunnitellaan niin, että oikeus lipun käyttöön jatkuu.</p>
<p>Yhteistyö kodin ja koulun välillä on osa luontevaa yhteistyötä.</p>	<p>Molemmilla perusopetuksen toimipisteillä on vanhempainyhdistys. Yhteistyötä kotien, kylien, järjestöjen ja koulun välillä lisätään.</p>
<p>Yläkoulun oppilaiden opiskelumotivaatio on riittävän korkealla tasolla ja oppituntien työrauha on taattu.</p>	<p>Opetusryhmissä vaalitaan opiskelurauhaa. Yläkoululla ja alakouluilla on erilaisten pienryhmien ja erityisopettajan tarve.</p>

Lapset puheeksi -menetelmä	Kaikissa kunnan peruskouluissa on käytössä Lapset puheeksi -menetelmä ja siihen on koulutetut opettajat. Kirjataan käytyjen keskustelujen/neuvonpitojen määrä. Lapset puheeksi koulutusta järjestetään tarvittaessa yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa.
Saviselän toimipisteen toiminta pyritään turvaamaan pitämällä oppilasmäärät vähintään nykyisellä tasolla.	Seurataan oppilasmääriä ja ennusteita. Saviselän oppilasennusteet ovat nopeasti laskevia.
Resursointi perusopetuksessa on tarkoituksenmukaista ja riittävää.	Perusopetuksen johtamisjärjestelmässä rehtori, apulaisrehtori ja Saviselän kouluilla rehtorin apuna vararehtori. Frosteruksen rehtorin työnkuvaan kuuluu myös Saviselän toimipisteen johtaminen.

Perusopetus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	167 158	117 630	241 250	127 854	95 800
Toimintamenot	-3 851 191	-3 806 133	-4 041 332	-4 005 115	-3 980 030
Netto	-3 684 033	-3 688 503	-3 800 082	-3 877 261	-3 884 230
Poistot	-31 820	-34 470	-26 850	-18 580	-16 740

Perusopetuksen tunnuslukuja	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
oppilasmäärä	337	326	332	312	299
kustannukset €/oppilas (sis. ap/ip kust.)	10 932	11 314	11 446	12 427	12 991
opetustuntien määrä 0.-9.lk *)	28 538	28 800	28 900	28 900	28 900
kustannukset €/opetustunti *)	119,5	118,8	121,6	124,1	124,1
Kustannukset yhteensä *)	3 411 226	3 422 325	3 512 637	3 585 170	3 587 320

*) opetustuntien luvut ilman aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä koulunavustajia.

Kärsämäen kunnan oppilastilasto (20.9.2022 tilanne) sekä ennusteet lv. 2027-2028 saakka.

0. - 9. lk	2022-2023	2023-2024	2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028
Frosteruksen alakoulu	182	159	153	136	127	130
Saviselkä	38	36	34	25	25	17
Frosteruksen yläkoulu	112	117	112	105	98	96
Yhteensä	332	312	299	266	247	243

TOISEN ASTEEN OPETUS

Tilivelvollinen viranhaltija: lukion rehtori

Toisen asteen vastuualue sisältää lukion tulosyksikön.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
Lukion opiskelijamäärä säilyy kohdullisena.	Vuosiluokan koko vähintään 20 opiskelijaa.
Kärsämäki mukana eLukiassa.	Oulun kaupunki eroaa eLukiosta lukuvuoden 2022-2023 päätteeksi, minkä vuoksi koko eLukion toiminta lakkaa silloin.
Lukiassa suoritetaan tietokoneen käyttäjän A-kortteja.	Tavoitteena viisi A-korttia ja osasuorituksia 20 opiskelijalta.
Kaikilla lukion opettajilla muodollinen kelpoisuus.	Listataan poikkeamien lukumäärä
Lukioyhteistyötä muiden lukioiden kanssa jatketaan.	Oulun eteläisen alueen lukioiden välistä yhteistyötä suunnitellaan kevätlukukauden 2023 aikana Ylivieskan kaupungin saaman avustuksen turvin. Yhteinen opetustarjonta otetaan käyttöön syyslukukaudella 2023.

Mahdollisimman moni lukion päättäneistä saa opiskelupaikan korkeakoulusta.	Lukion päättäneet saavat opiskelupaikan korkeakouluista vähintään yhtä hyvin kuin Suomessa keskimäärin.
Tietokoneet ja opetusvälineet ajan tasalla.	Jokaisella opiskelijalla on tietokone luokassa pidettävillä oppitunneilla käytössä hyvin toimiva tietokone. Jokaisen opetustilan opetusvälineistö on ajan tasalla (vähintään tietokone, dataprojektori ja dokumenttikamera). Jokaisen lukion opiskelijan käytössä on tietokone opiskelua varten. Lukion opettajilla käytössä henkilökohtainen tietokone. Koulun tietokoneiden lukumäärä riittää siihen, että kaikki lukion opiskelijat voivat osallistua yhtä aikaa digitaaliseen kurssikokeeseen.
Pidetään yllä osaamista ja valmiutta digitaaliseen ylioppilastutkintoon.	Pidetään digitaalisia kurssikokeita Abitti-järjestelmällä. Opettajia koulutetaan laatimaan ja pitämään digitaalisia kurssikokeita. Varavirtajärjestelmän turvin voidaan pitää digitaalinen yo-koe myös sähkökatkon aikana. Koulu tarjoaa lukion opiskelijoille digitaalisessa ylioppilastutkinnossa tarvittavan tekniikan.

Lukio	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	41 270	57 327	49 600	42 700	42 700
Toimintamenot	-683 873	-765 849	-720 133	-719 600	-728 319
Netto	-642 603	-708 522	-670 533	-676 900	-685 619
Poistot	-9 623	-10 190	-6 980	-3 980	0

Mittarit/suoritteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Opiskelijamäärä (päivälukio)	63	61	60	60	60
Opiskelijamäärä (eLukio)	4	1	0	0	0
Opetustuntien määrä	4 465	4 700	4 700	4 700	4 700
Kustannukset €/opetustunti	144	151	143	144	146
Kustannukset €/opiskelija	9 591	11 428	11 176	11 282	11 427

MUU SIVISTYSTYÖ

Muu sivistystyö vastuualue sisältää kansalais- musiikki- ja tanssiopiston tulosyksiköt.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
Tarjotaan monipuolista kuntalaisten tarpeet huomioonottavaa opetusta joustavin opetusjärjestelyin.	Tunnusluvut.

Muu sivistystyö	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot					
Toimintamenot	-65 603	-93 850	-105 550	-105 550	-105 550
Netto	-65 603	-93 850	-105 550	-105 550	-105 550
Kansalaisopisto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Tunnit/vuosi	1 363	2 200	2 300	2 300	2 300
opiskelijamäärä (kurssilaisia)	547	1 400	1 400	1 400	1 400
Kunnan maksama opetus €/h	27,26	28,81	32,35	32,35	32,35
Kustannukset €/kurssilainen	67,93	45,27			
Opetustunti hinta/brutto	61,65	62,56	61,06	61,06	61,06
Kustannukset yhteensä €	37 154	63 380	74 410	74 410	74 410

Musiikkiopisto

Oppilasta/vuosi	18	15	15	15	15
€/oppilas	1 009	1 555	1 600	1 600	1 600
Kustannukset yhteensä €	18 169	23 320	24 000	24 000	24 000

Tanssiopisto

Tunnit	198	170	170	170	170
Oppilaita; kevätlukukausi	54	50	40	40	40
syyslukukausi	42	50	40	40	40
Kustannukset €/h	37	42	42	42	42
Kustannukset yhteensä €	10 280	7 140	7 140	7 140	7 140

Taiteen perusryhmien tuntimäärä suunniteltu olemaan 6 h x 34 vk = 204 h, mutta laskutus 170 tunnin mukaan. Lisäksi oppilaille on mahdollisuus osallistua alueellisiin syventäviin opintoihin sekä teemaopintoihin.

VARHAISKASVATUS

Tilivelvollinen viranhaltija: varhaiskasvatuspäällikkö

Varhaiskasvatus sisältää perhepäivähoidon, ryhmäperhepäiväkotihoidon, päiväkodin, erityisvarhaiskasvatuksen, lasten hoidontuen ja avoimen varhaiskasvatuksen.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
Laadukas varhaiskasvatus kaikissa yksiköissä, jokainen lapsi saa tukea yksilöllisten tarpeidensa mukaisesti	Pätevä henkilöstö, suhdeluvusta huolehtiminen päivittäin, palaute perheiltä ja lapsilta, säännöllinen arviointi, varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toiminta. Kolmivaiheisen tuen malli.
Varhaiskasvatuspaikka kaikille sitä tarvitseville	Lisätään hoitopaikkoja ja henkilöstön määrää tarpeen mukaan.
Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut Kärsämäellä	Varhaiskasvatuksen erityisopettaja Kärsämäellä tarpeen mukaisesti. Kaikki tukea tarvitsevat saavat veon palveluita.
Kärsämäki mukana varhaiskasvatuksen kehittämisverkostossa (LOISTO) sekä alueellisessa yhteistyöverkostossa	Verkostot tukevat uudistuvien varhaiskasvatussuunnitelmien toimeenpanoa paikallisella tasolla vahvistaen varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa, toimintakulttuuria, johtamista sekä seurantaa ja arviointia.
Kansainvälinen yhteistyö	Kärsämäen varhaiskasvatus mukana Erasmus + Maailmalle yhdessä liikkuen -hankkeessa.
Varhaiskasvatuksen arjen tunnetuksi tekeminen sosiaalisen median avulla.	Facebook ja instagram-sivujen päivittäminen säännöllisesti kaikissa yksikössä.
Toimintakauden pedagogiset tavoitteet eri yksiköissä	Satukontti: vihreä lippu Kaikissa yksiköissä ulkoilupedagogiikka ja pienryhmätöiminta
Monipuolinen ja innostava liikunta on tärkeää lapsen kasvulle ja kehitykselle.	Huomioidaan lasten liikuntasuosituksot varhaiskasvatuksen arjessa. Lapsella on oikeus liikkua, leikkiä ja tutustua liikunnan avulla uusiin asioihin. PIILO-hankkeen mukaiset tavoitteet.
Avoin varhaiskasvatus edistää lapsiperheiden hyvinvointia ja tarjoaa kotihoidossa oleville alle kouluikäisille lapsille virikkeellistä toimintaa	Pyritään järjestämään avointa varhaiskasvatusta kaikille sitä haluaville. Perhekerhon ohjelmaa rakennetaan yhteistyössä vanhempien, järjestöjen ja eri kuntatoimijoiden kanssa.

Henkilökunnan työhyvinvoinnista huolehtiminen	Työhyvinvointikysely vuosittain Virkistyspäivä / -illat Kehityskeskustelut vuosittain Työnohjausta tarvittaessa
Henkilökunnan tietotaidon ylläpitäminen	vuosittain koulutuspäiviä vähintään 3 / hlö

Varhaiskasvatus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintatulot	137 131	83 420	91 870	94 980	75 570
Toimintamenot	-1 549 770	-1 510 182	-1 820 861	-1 709 170	-1 711 565
Netto	-1 412 639	-1 426 762	-1 728 991	-1 614 190	-1 635 995
Poistot	-1 687	-1 680	-220	0	0

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

Vastuullinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Kärsämäen kunnan vuosille 2019-2023 laaditun strategian vision mukaan Kärsämäki on viihtyvyttä ja yrittäjyyttä edistävä, luova, reagoiva ja kansainvälinen sekä menestyvä ja mahdollisuuksia salliva maaseutupaikkakunta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan vastuualueelle kuuluvia keskeisiä toimenpiteitä ovat:

Kärsämäen kehittämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet tärkeysjärjestykseen asetettuna.		
Strateginen tavoite	Strategiamittarit	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
I Kärsämäestä brändi		
Positiivisten tarinoiden virta, myös yritysten tarinoiden avulla Monipuolisesti somessa Tienvarsimainontaa	Paikkakuntakuvan laatu ja tunnettuus mediassa ja eri sidosryhmissä.	Monipuolista viestintää eri medioissa, toimistosiihteeri on pääasiallinen viestijä. Paanutonttu näkyy tienkäyttäjille entistäkin enemmän.
II Laadukas maaseutuasuminen		
Asumisen kokonaispalvelu Maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus Vuokra-asumisen kehittäminen Kylien asumismahdollisuuksien hyödyntäminen Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen	Asumisen kokonaispalvelu: maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus, vuokra-asumisen kehittämisen ja kylien asumismahdollisuuksien hyödyntäminen. Sekä luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen	Uusien asuntojen rakentaminen ja uudet konseptit, kuten asumalla omaan kotiin Kylätoiminnan ja järjestötoiminnan tukeminen kylillä.
III Keskipiste puolimatassa		
Keskustaympäristön kehittäminen Digitalisaatio ja sijainnista riippumaton työ Kylien mahdollisuudet tienkäyttäjille	Keskustaympäristön kehittäminen, digitalisaatio ja sijainnista riippumaton työ. Kylien mahdollisuudet tienkäyttäjille. Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet sekä liikennevirtaa hyödyntävien palvelujen kehittäminen	Pidetään nelostien varsi elävänä. Tarjotaan syitä pysähtymiseen, kuten skeittipuisto ja koiraparkki.

Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet		
Liikennevirtaa hyödyntävien palvelujen kehittäminen		
IV Kulttuurista elämyksiä ja elinvoimaa		
Kulttuurin kohteista, tapahtumista, ympäristöistä ja palveluista kehittyvä kokonaisuus	Kulttuurista Kärämäelle elämyksiä ja elinvoimaa ja kytkeytyy tiiviisti paikkakunnan kuvaan ja markkinointiin sekä matkailun ja palvelujen kehittämiseen ja kansainvälisten yhteyksien hyödyntämiseen. Lisäksi erilaiset käynnissä olevat hankkeet ja tilaratkaisut tukevat luovan alan yrittäjyyttä.	Ympärivuotisia kulttuuritapahtumia tulee olla edelleenkin tarjolla. Ammatti- taiteilijoiden näkyvyys myös opetuksessa. Matkailun kehittäminen ja palvelupaketin tuotteistaminen. Kuntien kulttuuritoiminta lain tavoitteena on tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kulttuurilla vahvistetaan väestön hyvinvointia, terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä luodaan edellytyksiä elinvoiman kehittymiselle
Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen		
Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa ja matkailussa		

Valtuuston sitovuustaso

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
	-622 519	-743 457	-822 778	-823 351	-827 847

Toimielimen sitovuustaso

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
HYTE-hallinto	-81 088	-85 193	-80 195	-89 506	-90 561
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	-266 881	-301 973	-330 639	-323 697	-325 320
Liikunta- ja nuorisotoimi	-274 550	-356 291	-411 945	-410 149	-411 966

HYTE-HALLINTO

Kuntalain (1. §) mukaan kunnan keskeinen tehtävä on edistää kuntalaisten hyvinvointia. Terveyttä edistäviä päätöksiä tarvitaan kaikilta yhteiskunnan sektoreilta ja tasoilta. Kunnat voivat edistää kuntalaisten hyvinvointia hyvinvointijohtamisella, jolla tarkoitetaan väestön hyvinvoinnin näkökulmasta tehtävää strategista johtamista ja valittujen strategioiden toimeenpanoa. Toukokuussa 2011 voimaantullut uusi terveydenhuoltolaki tuo kunnille lisää velvoitteita väestön terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Kunnan on seurattava asukkaitensa terveyttä ja hyvinvointia, nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutahot sekä määriteltävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet, joiden perustana käytetään kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveysosastoita. Lisäksi kunnan eri toimialojen ja muiden kunnassa toimivien tahojen on tehtävä yhteistyötä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. (THL & STM 2011.)

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
Tavoitteena laaja-alainen ja poikkihallinnollinen hyvinvoinnin ja terveyden	Hyvinvointisuunnitelmasta on tehty jo kuntakortti, jossa tavoitteet ovat konkreettisempia. Kyläkorttien toteuttaminen ja kuntalaisten osallistaminen

edistäminen ja johtamisen kehittämisen.	
Tavoitteena hyvinvointitietojen hyödyntäminen toiminnassa.	Kyselyiden ja mittaristojen päivittäminen. Osallistuminen erilaisiin alueellisiin hyvinvointiverkostoihin ja Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimuksessa jatkaminen.
Tavoitteena hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaamisen vahvistaminen.	Osallisuuden lisääminen ja palveluohjauksen kehittäminen.

HYTE-hallinto	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	172				
Toimintamenot	-81 260	-85 193	-80 195	-89 506	-90 561
Netto yht.	-81 088	-85 193	-80 195	-89 506	-90 561
Poistot yhteensä	-69	-2 930	-1 020	-1 990	-1 780

KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI

Kirjasto- ja kulttuuritoimen vastuualueeseen kuuluvat seuraavat lautakuntaan nähden sitovat tulosityksiköt: kirjastotoimi ja kulttuuritoimi.

Kirjastotoimi

Kirjastotoimi sisältää kirjaston ja Saviselän lainausaseman.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
Kirjastopalvelujen saatavuuden turvaaminen	Kirjasto tarjoaa kuntalaisille monipuolisen tekemisen, työnteon ja virkistäytymisen tilan. Kirjasto on kunnan peruspalvelu, joka tarjoaa palveluitaan maksuttomasti kaikille kuntalaisille. Kirjastotila ovat esteetön, viihtyisiä ja yhteisöllisyyttä tukeva. Pääsääntöisesti kirjasto on avoinna talvella 39 tuntia ja kesällä 37 tuntia viikossa. Lisäksi kirjastossa on 6 tuntia viikossa itsepalveluaikaa. Vuoden 2023 aikana tavoitteena on aloittaa omatoimikirjasto toiminta. Saviselän lainausasema palvelee Saviselän koululla ja on avoinna 2 tuntia viikossa lukuvuoden aikana. Kirjakokoelmaa pidetään Tammenlehvässä ja se vaihdetaan säännöllisesti.
Lukemisharrastuksen edistäminen	Lasten ja nuorten kirjastotyö on yksi kirjaston painopistealueista. Kirjasto tarjoaa kouluuokille kirjastonkäytön opetusta, kirjavinkkausta ja satutunteja pyydettyä. Lisäksi 1-6 luokkalaisia kannustetaan lukudiplomin suorittamisessa. Erilaisten teemojen sekä ajankohtaisten aiheiden ympärille kootaan kirjanäyttelyjä, sekä vinkataan ajankohtaista kirjallisuutta asiakkaille. Omasta kokoelmasta puuttuva materiaali kaukolainataan muualta. Kotipalvelua tarjotaan asiakkaille, jotka sairauden tai vamman vuoksi ovat estyneet käyttämästä kirjastoa.
Kokoelman kehittäminen	Kirjallisuutta hankitaan monipuolisesti, yhtenä painopistealueena lasten ja nuorten kirjallisuus. Joki.finna.fi verkkokirjaston kautta Joki-kirjastojen monipuolinen aineisto on asiakkaiden käytettävissä ja varattavissa. Kirjasto on mukana Joki-kirjastojen kuljetusrenkaassa, joten varatut kirjat kulkevat nopeasti. Kärsämäki on mukana Pohjoisen eKirjastossa, jossa tarjotaan Pohjois-Suomen kuntien asukkaille samat e-aineistot osana kirjaston palveluita.
Toiminnan aktiivinen kehittäminen	Kärsämäen kirjasto kuuluu Joki-kirjastojen yhteistyöryhmään. Kirjastoa kehitetään aktiivisesti osallistumalla alueellisiin ja valtakunnallisiin projekteihin ja hakemalla erilaisia kokeilu- ja kehittämisapurahoja yksin, sekä yhteistyössä eri kirjastojen kanssa.
Yhteistyö	Kirjasto toimii aktiivisesti yhteistyössä eri hallintokuntien, kirjastojen sekä kolmannen sektorin kanssa.

Kirjastotoimi	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	2 740	1 000	16 500	1 500	1 500
Toimintamenot	-231 592	-250 063	-291 651	-272 709	-274 332
Netto yht.	-228 852	-249 063	-275 151	-271 209	-272 832
Poistot yhteensä	-5 336	-7 000	-340	0	0

Mittarit/suoritteet	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Lainaa/as	11	12	12	12	12
Kirjastokäyntiä/as	14	13	14	15	15
Nettikäyntiä/as	3	3	3	4	4

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimi vastaa monipuolisen kulttuuritarjonnan järjestämisestä kunnassa ammatillisesti pätevällä ohjauksella ja tukee järjestöjen järjestämiä kulttuuritapahtumia. Toiminnallaan kulttuuritoimi edistää kuntalaisten henkistä hyvinvointia ja viihtyvyyttä tarjoamalla mahdollisuuden taide-elämyksiin sekä vahvistaa kärsämäkisten kotiseutuidentiteettiä ja ylläpitää kulttuuriperinteitä. Kulttuuritoimi sisältää kulttuurin ja museon.

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
Monipuolisten kulttuuripalvelujen turvaaminen.	Kärsämäellä tarjotaan laaja-alaisia kulttuuritapahtumia ja vierailuesityksiä ympärivuotisesti.
Yhteistyö eri toimijoiden kanssa	Jatketaan yhteistyötä kulttuuriosuuskunnan ja kulttuuriyhdistysten kanssa tapahtumatuotannossa ja koulujen kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamisessa. Olemme mukana erilaisissa hankkeissa kuten Oulun Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -hanke ja alueellinen kulttuurikennohanke.
Tuetaan lasten kulttuuria	Järjestetään tapahtumia myös koululla ja varhaiskasvatuksen piirissä.

Kulttuuritoimi	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot					
Toimintamenot	-38 029	-52 910	-55 488	-52 488	-52 488
Netto	-38 029	-52 910	-55 488	-52 488	-52 488

Mittarit/suoritteet	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Asukkaita	2 533	2 520	2 485	2 495	2 505
Kulttuuri ja yhdistys avustukset	12 197	13 000	13 000	13 000	13 000
€/as	4,8	5,0	5,2	5,2	5,2

LIIKUNTA- JA NUORISOTOIMI

Tilivelvollinen viranhaltija: sivistysjohtaja

Liikunta- ja nuorisotoimen vastualueeseen kuuluvat tulosityksiköt: liikuntatoimi ja nuorisotoimi.

Liikuntatoimi

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
Perusliikuntapalveluiden saatavuuden turvaaminen kuntalaisille	Liikuntapaikat toimintakunnossa läpi vuoden. - mahdollistetaan urheilukentän varaaminen ja vapaa käyttö kuntalaisille - lähiliikuntapaikan ylläpito - liikuntapaikkojen ylläpidon tarpeiden mitoittaminen - liikuntavarastot käytössä läpi vuorokauden koodilukoilla

	- elintapaohjauksen käynnistäminen, kuntosalivalmennus ja painonpudotusryhmä kuntalaisille
Seura- ja järjestötoiminnan tukeminen	Mahdollistetaan seuratoiminta avustuksilla ja otetaan heidät mukaan suunnittelemaan tulevaa. Järjestötapaamiset kunnan kanssa. Avustukset vastikkeellisia.
Aktiivinen toiminta nuorten ja lasten parissa	Lajikokeiluja, vertaisohjausta ja harrastamisen mahdollistamista - Liikuntatoimi mukana Harrastamisen Suomen mallin, Liikkuvan koulu toteuttamisessa. - Lajikokeilut o Mahdollistetaan harrastamisen jatkuminen vertaisohjauksen puitteissa - Harrastusten helppo löytäminen o Jatketaan harrastemessujen järjestämistä ja kootaan harrastus- ja kerho toiminta yhteen lukujärjestykseen

Liikuntatoimi	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	199	100	100	100	100
Toimintamenot	-203 509	-261 705	-321 944	-322 732	-323 534
Netto	-203 310	-261 605	-321 844	-322 632	-323 434
Poistot	-59 870	-69 320	-78 700	-77 390	-70 410
<i>(luvuissa 75% liikunta- ja nuorisotoimen hallintoa)</i>					

Mittarit/suoritteet	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Asukkaita	2 533	2 520	2 485	2 495	2 505
Uimahallipalvelut	21 000	21 000	21 000	21 000	21 000
€/as	8,1	8,3	8,5	5,4	8,4
Avustukset yhteisöille	16 764	19 250	19 250	19 250	19 250
€/as	6,6	7,5	7,8	7,7	7,7

Nuorisotoimi

Strateginen tavoite	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
Seura- ja järjestötoiminnan tukeminen	Iso osa Kärsämäellä tapahtuvasta nuorisotyöstä tehdään seurojen ja järjestöjen toimesta. Varmistetaan että tämä tärkeä työ jatkuu, ja tuetaan seuroja ja järjestöjä sekä rahallisesti että tiedollisesti. Kunnan tulisi myös lisätä yhteistyötään molempien osapuolien kanssa, jotta tukeminen olisi tehokkaampaa.
Aktiivinen toiminta nuorten ja lasten parissa	Otetaan nuoret mukaan päätöksentekoon, ja luodaan Kärsämäelle nuorten näköistä toimintaa. Nuorisovaltuusto on tässä asiassa tärkeässä roolissa, ja nuorisovaltuuston toimintaa kehitetään edelleen. Nuorisovaltuustosta on myös edustaja maakunnallisessa nuorisovaltuustossa. Otamme käyttöön kehittämisrahan, jonka käyttötarkoituksen saavat nuoret päättää itse. Kansainvälisyyskasvatusta saadaan Erasmus+ hankkeesta, jossa kuntaan tulee puoleksi vuodeksi nuori Europan solidaarisuusjoukkojen vapaaehtoistyöhön
Nuorisotilojen tehokas käyttö	Nuorisotiloja pidetään auki mahdollisimman paljon, ja siellä järjestetään erilaisia nuoria kiinnostavia tapahtumia. Nuoristoimessa otetaan käyttöön NuoDo, kunnallisen nuorisotyön dokumentaatio- ja tilastointijärjestelmä. Tuotettavan tiedon avulla voidaan vaikuttaa nuorisotyön kehittämiseen, laatuun ja rahoitukseen sekä nuorisotyön palveluihin.
Yhteistyö eri hallintokuntien ja muiden toimijoiden kanssa	Alueellisen nuorisotyön kehittämishanke on käynnistynyt ja Kärsämäen kunta on siinä mukana. Kokeilemme koulunuorisotyötä hankkeen kautta ja siitä saatujen kokemusten pohjalta kehitämme omaa nuorisotyötä. Yhteistyö eri kuntien välillä on tärkeää, näin voidaan mahdollistaa yhteisten tapahtumien ja toimintamallien suunnittelu ja toteutus.
Ennaltaehkäisevä työ	

Etsivän nuorisotyön/ yksilövalmentajantyö jatkuu Jokilaaksojen nuorten tuki ry:n kautta, kuten myös TIME OUT –Aikalisä toiminta.

Nuorisotoimi	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Toimintatulot	48	0	24 120	0	0
Toimintamenot	-71 288	-94 686	-114 220	-87 517	-88 532
Netto	-71 240	-94 686	-90 100	-87 517	-88 532
Poistot	-92	-100	-80	0	0
<i>(luvuissa 25% liikunta- ja nuorisotoimen hallintoa)</i>					
Mittarit/suoritteet	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025
Asukkaita	2 533	2 520	2 485	2 495	2 505
Avustukset nuorisotoiminnalle	17 220	12 350	12 350	12 350	12 350
€/as	6,8	4,9	5,0	5,0	4,9

Tekninen lautakunta

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja ja rakennusmestari

Kärsämäen kunnan vuosille 2019 - 2023 laaditun strategian vision mukaan Kärsämäki on viihtyvyttä ja yrittäjyyttä edistävä, luova, reagoiva ja kansainvälinen sekä menestyvä ja mahdollisuuksia salliva maaseutupaikkakunta.

Teknisen lautakunnan vastuualueelle kuuluvia keskeisiä toimenpiteitä ovat:

Kärsämäen kehittämisen painopisteet, tavoitteet ja toimenpiteet tärkeysjärjestykseen asetettuna.		
Strategia tavoite	Strategiamittarit	Toimenpiteet, resurssit ja ajoitus
I Kärsämäestä brändi		
Positiivisten tarinoiden virta myös yritysten tarinoiden avulla. Monipuolisesti somessa. Tienvarsimainonta	Paikkakuntakuvan laatu ja tunnettuus mediassa ja eri sidosryhmissä. Kunnan asukasmäärän kehitys, Kunta- ja elinkeinostrategioiden toteutusaste, kehittämishankkeiden vaikuttavuus, uudet yritykset, työpaikkojen määrä, paikkakunnan sisäisen kehittämismapiirin ja ulkoisen yhteistyön taso	Kärsämäen keskustan ympäristön vetovoimaisuutta lisätään kehittämällä teollisuus- ja liikealueita. Kunta on mukana paikkakunnan vetovoiman kehittämisessä ja yritysten menestymisen mahdollisuuksien parantamisessa. Tienvarsimainontaa kehitetään yhdessä yritysten, yhteisöjen ja kuntalaisten kanssa.
II Laadukas maaseutuasuminen		
Asumisen kokonaispalvelu Maanhankinnan, asumiskorjausten ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus	Kunnan nettomuuton kehitys, kunnan asuntokannan käyttöaste, uusien asuntorakentamishankkeiden määrä, asuntotonttien myyntimäärät keskus-	Asumisen asiakaspalveluprosessia kehitetään kokonaispalveluna (asunto, työpaikat, palvelut, harrastukset ja etuudet esillä samassa muuttopakettissa)

Kylien asumismahdollisuuksien hyödyntäminen	tassa ja haja-asutusalueella, yksityisten vajaakäyttöisten asuntojen määrä, asiakaspalaute asumis- ja muista palveluista sekä harrastusmahdollisuuksista (säännölliset asukas- ja asiakaskyselyt), palvelujen jonoaste ja ihmisläheisyys	Kaavoituksen ja yhdyskuntarakentamisen avulla toteutetaan riittävästi erilaisia rakennustontteja rakentajien käyttöön. Haja-asutusalueen vapaana olevien tonttien ja tyhjiillä olevien asuntojen markkinointi asuntokäyttöön ja rakentajien tietoisuuteen, tonttipörssi
III Keskipiste puolimatassa		
Keskustaympäristön kehittäminen Kylien mahdollisuudet tienkäyttäjille Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet Liikennevirtaa hyödyntävien palveluiden kehittäminen	Uudet yrityshankkeet, yritystonttien myyntimäärä, liiketilojen käyttästä, valta- ja kantateiden varsien kehittämisaktiivisuus, tapahtumien ja majoitustujen määrä, hanketavoitteet. Tienvarsien hoito ja siisteys, valaistut mainostaulut ja selkeät opasteet alueiden palveluihin.	Alueiden käytön kokonaisvaltainen suunnittelu, jossa huomioidaan yritysten tarpeet sekä kulttuurialueiden kehittäminen ja hyödyntäminen. Liikennevirtaa hyödyntävien palveluiden kehittäminen ja markkinointi (yritykset, kaupat, koira- ja skeittipuisto, Konttilan alue, leikkikentät, kuntoilupuisto, urheilukenttäalue, Suomelan alue ym.)
IV Kulttuurista elämyksiä ja elinvoimaa		
Kulttuurin kohteista, tapahtumista, ympäristöistä ja palveluista kehittyvä kokonaisuus. Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen. Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa.	Tapahtumien kävijämäärä, uudet tapahtumat ja tilaisuudet, uudet yritykset, kansainvälisten yhteyksien ja vierailujen määrä, majoitusvuorokaudet, kulttuurimatkailun aktiviteetti	Kulttuurialueita ja rakenteita kehitetään ja käytettävyyttä monipuolistetaan erilaisissa kulttuuritapahtumissa. Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistämistä tuetaan aktiivisen elinvoimapolitiikan keinoilla. Kylien kulttuuria tapahtumissa ja matkailussa edistetään kunnan, yhteisöjen, yrittäjien ja kuntalaisten monipuolisella yhteistyöllä.

Tekninen lautakunta

Valtuuston sitovuustaso	TP 2021	TA 2022 alkuper.	TA 2023	SU 2024	SU 2025
Tekninen lautakunta	-465 229	-467 884	1 440	9 902	3 246

Toimielimen sitovuustaso	TP 2021	TA 2022	TA 2023	SU 2024	SU 2025
--------------------------	---------	---------	---------	---------	---------

		alkuper.			
Yhdyskuntatekniikka	-399 183	-445 639	-487 783	-476 602	-480 491
Kiinteistötoimi	208 249	289 995	489 223	486 504	483 736
Pelastustoimi	-274 295	-312 240	0	0	0

Poistot	-658 387	-705 400	-666 300	-693 850	-668 670
Yhdyskuntatekniikka	-225 315	-285 980	-208 450	-229 080	-195 300
Kiinteistötoimi	-432 849	-419 240	-457 850	-464 770	-473 370
Pelastustoimi	-223	-180	0	0	0

Toimielintä sitovat tehtäväalueet

YHDYSKUNTATEKNIikka

Yhdyskuntatekniikan tehtäväalueita ovat: hallinto, liikenneväylät ja muut yleiset alueet, kaavoitus- ja mitaustoimi, jätehuolto ja koneet.

Toiminnan tavoitteet	Tavoitetasot
<p>Hallinto:</p> <p>Tuottaa Teknisen toimen toimistopalvelut. Tulosalue rakennuttaa, rakentaa ja ylläpitää tehokkaasti ja taloudellisesti rakennuksia ja alueita kunnan omien toimintojen, sekä yritysten ja kuntalaisten käyttöön.</p>	<p>Teknisen toimen hallinnon tehtävänä on hoitaa teknisen toimen toimistopalvelut sekä investointikohdeiden suunnittelu ja rakennuttaminen.</p> <p>Tekninen lautakunta kokoontuu tarvittaessa ja esitykset käsitellään kuntalain edellyttämässä ajassa. Ostoreskontra ja laskutus hoidetaan siten, että viivästyskorkoja ei synny. Laaditaan talousarvio, sekä tuotetaan talousarvion seurantaan ja sisäiseen valvontaan liittyvät raportit.</p>
<p>Liikenneväylät ja yleiset alueet:</p> <p>Turvallisen liikenneympäristön luominen ja ylläpitäminen.</p> <p>Puistojen, leikkikenttien ja muiden alueiden pitäminen viihtyisinä ja turvallisina virkistysalueina.</p>	<p>Liikenneväylien hoidossa tavoitteena on pitää kaavatieta ja kevyenliikenteenväylät hyvässä kunnossa. Kaavateiden ja kevyenliikenteen väylien kunnossapidosta on luokitus, jolla ohjataan talviaurauksen ja hiekoitusten aloittamista oikeaan aikaan edistämään turvallista liikkumista. Kunnossapidosta huolehditaan pääosin ostopalveluna ja osittain kunnan omana työnä. Katuvalaistuksen uudistaminen edennyt viimeiseen vaiheeseen ja loputkin valonlähteet uusitaan LED-tekniikalla oleviin. Näin pienennetään sähkönkulutusta ja tuetaan vähähiilisyttä. Yksityisille maksetaan kesä- ja talvi kunnossapitoavustukset. Kunta osallistuu kuntaosuudella sellaisten yksityisten peruskorjaukseen, jotka saavat valtion-</p>

	osuuden. Puisto- ja viheralueiden sekä yleisten alueiden kunnossapitoa ja hoitoa tehostetaan ja parannetaan myönteisen kuntakuvan saamiseksi.
Kaavoitus- ja mittaus: Asemakaavat ja osayleiskaavat laaditaan MRL:n säännösten mukaisesti.	Asemakaava pidetään ajan tasalla ostopalveluna. Maanmittauslaitokselta ostetaan palvelut mm. kiinteistönmuodostukseen liittyvissä asioissa. Vastuullinen viranhaltija osallistuu tarvittaessa maanmittaus-toimituksiin kunnan alueella.
Jätehuolto: Vanha kaatopaikka	Vanhan kaatopaikan seuranta tehdään ostopalveluna.
Koneet: Tuottaa hallintokuntien tarvitsemat käyttäjäpalvelut, järjestää työkonelastusta.	Kalusto pidetään käyttötarkoitusta vastaavassa kunnossa korjaamalla tai tarvittaessa hankkimalla uusia pienkoneita.

	TP 2021	TA 2022 alkuper.	TA 2023	SU 2024	SU 2025
Yhdyskuntatekniikka	-399 183	-445 639	-487 783	-476 602	-480 491

Mittarit/suoritteet		TP2021	TA2022	TA2023
Katujen kunnossapito	€/km/v	2 571,78	2 627,85	3 052,80
	kadut/km	14,270	14,270	14,270
	kvl/km	5,225	5,225	5,485
Tievalaistus	€/v	25 811,47	24 000	35 160
Yksityisteiden avustukset/ Talvikunnossapito	€/v	10 573,94	21 070	19 500
	€/km/v	119,64	238,41	237,15
	km/v	88,379	88,379	82,226
Yksityisteiden avustukset/ Kesäkunnossapito	€/v	5 778,94	14 090	15 660
	Lk I 250 €/km	€/km/v	117,67	
	Lk II 180 €/km	km/v	49,112	
	Lk III 120 €/km			
Perusparantaminen Valtionavustusta perusparannukseen saaville tiekunnille enintään 15 % toteutuneista kustannuksista	€/v	0,00	9 840	9 840

KIINTEISTÖTOIMI

Tehtäväalue sisältää tilapalvelut, maa- ja metsätilat, sekä välitetyt työpalvelut.

Toiminnan tavoitteet	Tavoitetasot

<p>Tilapalvelut:</p> <p>Tuottaa Kärsämäen kunnan omistamien rakennusten tilantarvepalvelut hallintokunnille ja ulkopuolisille käyttäjille. Tilapalvelu sisältää rakennusten ja niiden ulkoalueiden teknisen kunnossapidon ja hoidon järjestämisen.</p>	<p>Huolehditaan kunnan kiinteistöjen kunnossapidosta, käytettävyydestä ja arvon säilyttämisestä mahdollisimman laadukkaasti. Kunnossapidon työt tehdään osin omana työnä ja ostopalveluna. Energiankulutusta vähennetään sekä tuetaan vähähiilisyttä valaistuksia uudistamalla kiinteistöittäin. Kiinteistöjen siivouspalvelun laatuun kiinnitetään huomiota. Toimitilojen käyttöaste pyritään pitämään mahdollisimman korkeana.</p>
---	--

Tilapalveluihin sisältyy:

- omat toimitilat; suorassa omistuksessa olevat
- vuokra-asunnot; 4 kpl
- muut vuokratilat; paloasema, sipulivarasto, autotali/eläinlääkäri ja Kärsälinnan tila/Kansalaisopisto

Mittarit/suoritteet		TP2021	TA2022	TA2023
Omat toimitilat	k-m ²	16 014	17 185	17 605
Vuokratut asunnot	k-m ²	479	479	479
Muut vuokratilat	k-m ²	1 703	1 703	1 703
Toimintatuotot	€/k-m ² /v	81,82	80,12	101,18
Toimintakulut	€/k-m ² /v	72,09	68,03	80,06

	€	€
Toimintatuottoihin sisältyy:	ta 2022	taes 2023
- sisäiset vuokrat	1 288 140	1 202 232
- ulkoiset vuokrat ja pääomavuokrat	195 150	716 480
- muut sisäiset ja ulkoiset myyntitulot	68 340	83 282

Hyvinvointialueiden toiminta käynnistyy 1.1.2023. Hyvinvointialue vuokraa kunnan toimitiloista ulkoisella vuokrasopimuksella ne tilat, joissa toimintaa harjoitetaan. Koska omista toimitiloista on laskutettu hallinnonaloilta toteutuneet kustannukset poistot mukaan lukien sisäisillä vuokrilla, sisäisten vuokrien osuus laskee ja ulkoisten vuokrien osuus nousee verrattuna edelliseen vuoteen. Kokonaan vuokrattavia kiinteistöjä ovat Terveyskeskus, Toimintakeskus, Paloasema ja Koivupuiston vuodeosasto. Tiloja vuokrataan myös Tavalkodin kiinteistöistä ja Frosteruksen koululta.

Toiminnan tavoitteet	Tavoitetasot
<p>Maa- ja metsätilat</p> <p>Kunnan omistaman metsäomaisuuden hoito hyvän metsänhoidon periaatteen mukaisesti. Peltoalueet vuokrataan.</p>	<p>Metsäomaisuuden hoito ja puun myynti toteutuvat Metsänhoitoyhdistyksen ja Metsäsuunnittelu Hollandi Oy:n laatiman metsäsuunnitelman mukaisesti. Metsäsuunnitelma on uudistettu vuosille 2019 - 2029. Peltoalueet vuokrataan viljelijöille.</p>

Välitetyt työpalvelut	Laskutetaan toteutuman mukaan
Ulkopuolisille suoritettavat palvelut	

Toimielimen sitovuustaso	TP 2021	TA 2022 alkuper.	TA 2023	SU 2024	SU 2025
Kiinteistötoimi	208 249	289 995	489 223	486 504	483 736

PELASTUSTOIMI

Vuodesta 2023 alkaen pelastustoimi siirtyy hyvinvointialueen organisaatioon.

Ruokahuolto- ja siivouspalvelut

Ruokahuolto- ja siivouspalvelujen hoidosta vastaa Fodbar Oy. Siivouspalvelun kustannukset ja keittiöiden nettokäyttökustannukset sisältyvät hallintokuntien kustannuksiin käytön suhteessa.

	TP2021	TA2022	TA2023
Siivouspalvelut	194 910	210 070	235 630
Ruokahuoltopalvelut	337 669	349 040	381 750

Tekninen lautakunta					
yhteensä	TP 2021	TA2022	TA2023	SU2024	SU2025
		alkuper.			
Toimintatuotot	1 630 736	1 739 230	2 109 594	2 109 594	2 109 594
Toimintakulut	-2 095 965	-2 207 114	-2 108 154	-2 099 692	-2 106 348
Netto	-465 229	-467 884	1 440	9 902	3 246
Poistot	-658 387	-705 400	-666 300	-693 850	-668 670

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Kunnanhallitus

Virka tai toimi		Nykyiset virat ja toimet	Suunnitelmakausi		
			2023 lkm	2024 lkm	2025 lkm
Kunnanjohtaja		1	1	1	1
Kunnansihteeri		1	1	1	1
Hallintosihteeri		1	1	1	1
Palvelusihteeri		1	1	1	1
Työllisyysvastaava		1	1	1	1
Henkilöstö yhteensä		5	5	5	5

Opetustoimen lautakunta

Virka tai toimi	Huom.	Nykyiset lkm	Suunnitelmakausi		
			2023 lkm	2024 lkm	2025 lkm
Sivistysjohtaja	1)	0,5	0,5	0,5	0,5
Lukion rehtori		1	1	1	1
Peruskoulun rehtori		1	1	1	1
Apulaisrehtori		1	1	1	1
Toimistosihteeri	1)	0,6	0,6	0,6	0,6
Koulusihteeri		1	1	1	1
Lukion lehtori		6	6	6	6
Peruskoulun lehtori		7	7	7	7
Päätoiminen tuntiopettaja		4	4	4	4
Sivutoiminen tuntiopettaja		1	1	1	1
Eriyisopettaja		3	4	4	4
Luokanopettaja		13	13	13	13
Tuntiopettaja (esiopetus)		2	2	2	2
Koulunkäynninohjaaja		9	9	9	9
Koulukuraattori		1	0	0	0
OPO		1	1	1	1
Varhaiskasvatuspäällikkö		1	1	1	1
Päiväkodin johtaja		1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen sosionomi		1	2	2	2
Varhaiskasvatuksen opettaja		5	5	5	5
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja		10	10	10	10
Ryhmäavustaja		5	5	5	5
Perhepäivähoitaja		1	0	0	0
Kiertävä sijainen		1	1	1	1
Ruokapalvelutyöntekijä		0	0	0	0
Henkilöstö yhteensä		77,1	77,1	77,1	77,1

Kunkin vuoden henkilöstömäärä on esitetty syyslukukauden tilanteen mukaan

1) 50% sivistysjohtajan ja 40% toimistosihteerin työstä ja palkasta HYTE-lautakunnassa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

Virka tai toimi	Huom.	Nykyiset lkm	Suunnitelmakausi		
			2023 lkm	2024 lkm	2025 lkm
Sivistysjohtaja	1)	0,5	0,5	0,5	0,5
Toimistosihteeri	1)	0,4	0,4	0,4	0,4

Kirjastotoimenjohtaja	2)	0,2	0,2	0,2	0,2
Kirjastovirkailija		2	2	2	2
Kulttuurituottaja	2)	0,4	0,4	0,4	0,4
Hyvinvointiohjaaja		1	1	1	1
Henkilöstö yhteensä		4,5	4,5	4,5	4,5

1) 50% sivistysjohtajan ja 60 % toimistosihteerin työstä ja palkasta opetustoimen lautakunnassa

2) ostopalveluna

Tekninen lautakunta

		Nykyiset	Suunnitelmakausi		
			2023	2024	2025
Virka tai toimi	1)	lkm	lkm	lkm	lkm
Kunnaninsinööri /Kunnanjohtaja	N		0,35	0,35	0,35
Rakennusmestari	N	1	1	1	1
Toimistosihteerit	N	1	1	1	1
Ammattimies	N	1	1	1	1
Kiinteistöhoitaja	N	2	2	2	2
Urheilualueiden hoitaja	N	1	1	1	1
Puistotyöntekijä-traktorinkuljettaja	N	1	1	1	1
Henkilöstö yhteensä		8	7,35	7,35	7,35

1) Viran tai toimen luonne

N= nykyinen virka

U= uusi virka tai toimi, joka ei liity investointeihin

I= Suunniteltuun investointiin liittyvä virka tai toimi

INVESTOINTIOHJELMA 2023-2024

Talousarvio 2023

Taloussuunnitelma 2024-2025

HALLINTOTOIMI

Vastuutoimielin: Kunnanhallitus

Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja

MAA-ALUEET

100 Maan hankinta ja myynti

Perustelut: Maa-alueiden ostot ja myynnit

Maan hankinta ja myynti	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot, maan hankinta		160 000	120 000		
Tulot, maan myynti		-120 000	-30 000		
Netto		40 000	90 000		

124 Teollisuuskenttä

Perustelut: Teollisuuskentän laajennus

Teollisuuskenttä	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		60 000	60 000	60 000	60 000
Tulot		0	0	0	0
Netto		60 000	60 000	60 000	60 000

KAAVAT

128 Asemakaavojen uusiminen ja muutokset

Perustelut: Pohjakarttojen uusiminen ja kaavan muutokset
Opaskartta

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v 10 000 eur

Asemakaavojen uusim. ja muutokset	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		20 000	20 000		
Tulot	0	0	0		
Netto	0	20 000	20 000		

IRTAIN OMAISUUS

142 ICT-hankinnat/hallintotoimi

Perustelut: ICT-ohjelmisto- ja konehankinnat

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v 15 000 eur

ICT-hankinnat/hallintotoimi	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		45 000	45 000	30 000	30 000
Tulot		0	0	0	0
Netto		45 000	45 000	30 000	30 000

HALLINTOTOIMI YHTEENSÄ

alkuper.

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot	0	305 000	245 000	90 000	90 000
Tulot	0	-120 000	-30 000	0	0
Netto	0	185 000	215 000	90 000	90 000

SIVISTYSTOIMI

Vastuutoimielin: Opetustoimenlautakunta ja HYTE-lautakunta
 Vastuuhenkilö: Sivistystoimenjohtaja

400 ICT-hankinnat/ Sivistystoimi

Perustelut: Tietokoneiden hankinta kouluille
 Poistot suunnitelman mukaan, eur/v 5 000 eur

ICT-hankinnat/Sivistystoimi	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		28 000	15 000	15 000	15 000
Tulot		0	0	0	0
Netto		28 000	15 000	15 000	15 000

SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ

alkuper.

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot	0	43 000	15 000	15 000	15 000
Tulot		0	0	0	0
Netto	0	43 000	15 000	15 000	15 000

TEKNINEN TOIMI

Vastuutoimielin: Tekninen lautakunta
 Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja, rakennusmestari

YLEISET ALUEET

570 Hanhipuron virkistyspaikka

Perustelut: Tien ja parkkialueen rakentaminen, nuotiopaikka ja laavu

Poistot suunnitelman mukaan,
eur/1. v

3 000 eur

Hanhipuron virkistyspaikka	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		0	15 000		
Tulot		0	0		
Netto		0	15 000		

579 Frisbeegolf-radan rakentaminen

Perustelut:

18-väyläisen radan rakentaminen

V. 2022 aloitettu hanke, jaksotus vuodelle 2023.

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v

4 000 eur

Frisbeegolf-radan rakentaminen	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		30 000	15 000		
Tulot		-10 000	-4 500		
Netto		20 000	10 500		

580 Maaumalan suunnittelu

Perustelut:

Maaumalan suunnittelukustannukset

Hanke siirtyy vuodelta 2022

Maaumalan suunnittelu	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		15 000	15 000		
Tulot		0	0		
Netto		15 000	15 000		

581 Urheilukentän valaistuksen uudistaminen

Perustelut:

Valaistuksen uudistaminen led-valoilla

Hanke siirtyy vuodelta 2022

Poistot suunnitelman mukaan,
eur/1.v

6 000 eur

Urheilukentän valaistuksen uudistam.	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		30 000	30 000	0	
Tulot		0	0	0	
Netto		30 000	30 000	0	

KIINTEISTÖT

519 Suomalainen caravan/ kehittäminen ja korjaus

Perustelut: Suomalainen alueiden parantaminen ja kehittäminen sekä rakennusten korjauksia

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v 2 500 eur

Suomalainen caravan/ kehittäm. ja korj.	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		15 000	25 000	20 000	20 000
Tulot		0	0	0	0
Netto		15 000	25 000	20 000	20 000

500 Koivupuiston tilojen järjestelyt

Perustelut: Koivupuiston tilajärjestelyt, tilojen muutokset ja kunnostaminen

Hanke siirtyy vuodelta 2022

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v 7 500 eur

Koivupuiston tilojen järjestelyt	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		150 000	150 000		
Tulot		0	0		
Netto		150 000	150 000		

501 Frosteruksen keittiön koneiden uusiminen

Perustelut: Keittiön alkuperäisten koneiden ja laitteiden uusiminen

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v 5 000 eur

Frosteruksen koulun keittiön koneet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		25 000	25 000	25 000	25 000
Tulot		0	0	0	0
Netto		25 000	25 000	25 000	25 000

504 Frosteruksen koulun piha-alue

Perustelut: Koulun piha-alueen ja leikkivälinekentän uudistamista ja leikkivälinekalusteiden hankintaa

Hankkeelle haetaan avustusta 50 %

Poistot suunnitelman mukaan, eur/1.v 3 000 eur

Frosteruksen koulun piha-alue	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		25 000	30 000	0	
Tulot		0	-15 000	0	
Netto		25 000	15 000	0	0

513 Satukontin muutostyöt**Perustelut:**

Satukontin pihan laajennus

Vuoden 2022 hanke Satukontin muutos päiväkodiksi

**Poistot suunnitelman mukaan,
eur/1.v**

5 000 eur

Satukontin muutostyöt	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		15 000	25 000	0	0
Tulot		0	0	0	0
Netto		15 000	25 000	0	0

505 Frosteruksen koulukeskuksen aurinkovoimala**Perustelut:**

Aurinkopaneelit

Hankkeelle haetaan avustusta

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v

3 500 eur

Koulukeskuksen aurinkovoimala	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		0	100 000	0	
Tulot		0	-30 000	0	
Netto		0	70 000	0	

508 Konttimäen aurinkovoimala**Perustelut:**

Aurinkopaneelit

Hankkeelle haetaan avustusta

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v

700 eur

Konttimäen aurinkovoimala	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		0	20 000	0	
Tulot		0	-6 000	0	
Netto		0	14 000	0	

506 Eri kiinteistöt/ Energia**Perustelut:**

Lämpöpumput ja energiatehokkuus

Kiinteistöille, Hiihtomaja, Konttila, Suomela, Nahkuri

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v

5 000 eur

Eri kiinteistöt/Energia	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		0	25 000	0	
Tulot		0	0	0	
Netto		0	25 000	0	

520 Lastentalon putkiremontti

Perustelut: Lastentalo Kuusipihan käyttövesiputkien uusim. 536 m²
Poistot suunnitelman mukaan, eur/v 5 350 eur

Lastentalon putkiremontti	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot			107 000	0	
Tulot			0	0	
Netto			107 000	0	

507 Lastentalon pihan laajennus ja saneeraus

Perustelut: Pihan laajennus, leikkivälineiden uusiminen
Poistot suunnitelman mukaan, eur/1.v 5 600 eur

Lastentalon pihan laajenn. ja saneer.	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot			28 000	0	
Tulot			0	0	
Netto			28 000	0	

523 Koulukeskuksen laajennuksen suunnittelu

Perustelut: Koulukeskuksen laajennuksen esi- ja hankesuunnittelu

Koulukesk. laajennuksen suunnittelu	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot			0	15 000	0
Tulot			0	0	0
Netto			0	15 000	0

522 Koulukeskuksen putkiremontti

Perustelut: Koulukeskuksen putkiremontin 1 vaihe 2258 m²
Poistot suunnitelman mukaan, eur/v 11 000 eur

Koulukeskuksen putkiremontti	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot			0	330 000	0
Tulot			0	0	0
Netto			0	330 000	0

LIIKENNEVÄYLÄT**Teiden rakentaminen**

Perustelut: 2023: VT4 kevyenliikenteen alikulkusillan esisuunnittelu ja kustannusarvio 15 000 €
 Pyhäjoen kevyenliikenteen sillan rakentaminen 150 000 €

kunnan osuus hankkeesta, avustusehtoisesti
 Hankkeet siirtyvät vuodelta 2022
 Suomelan leirintäalueen kevyenliikenteenväylän
 suunnittelu ja rakentaminen 15 000 €
 2024: Miilutien osan rakentaminen 20 000 €,
 Koivutien rakentaminen 34 000 €
 2025: Miilutien loppuosan rakentaminen 20 000 €,
 Kuusitien rakentaminen 30 000 €

**Poistot suunnitelman mukaan,
 eur/1. v**

37 500 eur

Teiden rakentaminen	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		165 000	180 000	54 000	50 000
Tulot		0	0	0	0
Netto		165 000	180 000	54 000	50 000

Teiden valaistus

Perustelut:

2023: Loput taajaman katuvalaistuksen uudistamiset ja
 kylien teiden valaistuksen uudistamiset led-valoiksi
 50 000 €
 2025: Koivutien valaistus 9 000 €, Miilutien valaistus
 10 000 €, Kuusitien valaistus 9 000 €

**Poistot suunnitelman mukaan,
 eur/1. v**

10 000 eur

Teiden valaistus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		50 000	50 000	0	28 000
Tulot		0	0	0	0
Netto		50 000	50 000	0	28 000

Teiden päällystäminen

Perustelut:

2023: Tähteläntien jyrsiä ja päällystys 39 000 €
 Kaavateiden ja alueiden päällysteiden paikkaukset
 10 000 €
 2024: Matinkuja ja osa Kiertotietä, Markkinatie ja kevyen
 liikenteen väylä 50 000 €
 2025: Kaavateiden ja alueiden päällysteiden paikkaukset
 Koivutie, Kuusitie ja Miilutie, 50 000 €

**Poistot suunnitelman mukaan,
 eur/1. v**

9 800 eur

Teiden päällystäminen	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		76 000	49 000	50 000	50 000
Tulot		0	0	0	0
Netto		76 000	49 000	50 000	50 000

LIIKENNEVÄYLÄT YHTEENSÄ

LIIKENNEVÄYLÄT YHTEENSÄ	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot		291 000	279 000	104 000	128 000
Tulot		0	0	0	0
Netto		291 000	279 000	104 000	128 000

TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ

alkuper.

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot	0	1 536 000	889 000	494 000	173 000
Tulot		-243 500	-55 500	0	0
Netto	0	1 292 500	833 500	494 000	173 000

INVESTOINTIOHJELMA YHTEENSÄ

alkuper.

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Menot	0	1 884 000	1 149 000	599 000	278 000
Tulot	0	-363 500	-85 500	0	0
Netto	0	1 520 500	1 063 500	599 000	278 000

TP2021 summat sisältävät vain vuosina 2023-2025 jatkuvien investointien toteutuman

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v: Valmistuvan hankkeen tasapoisto / vuosi

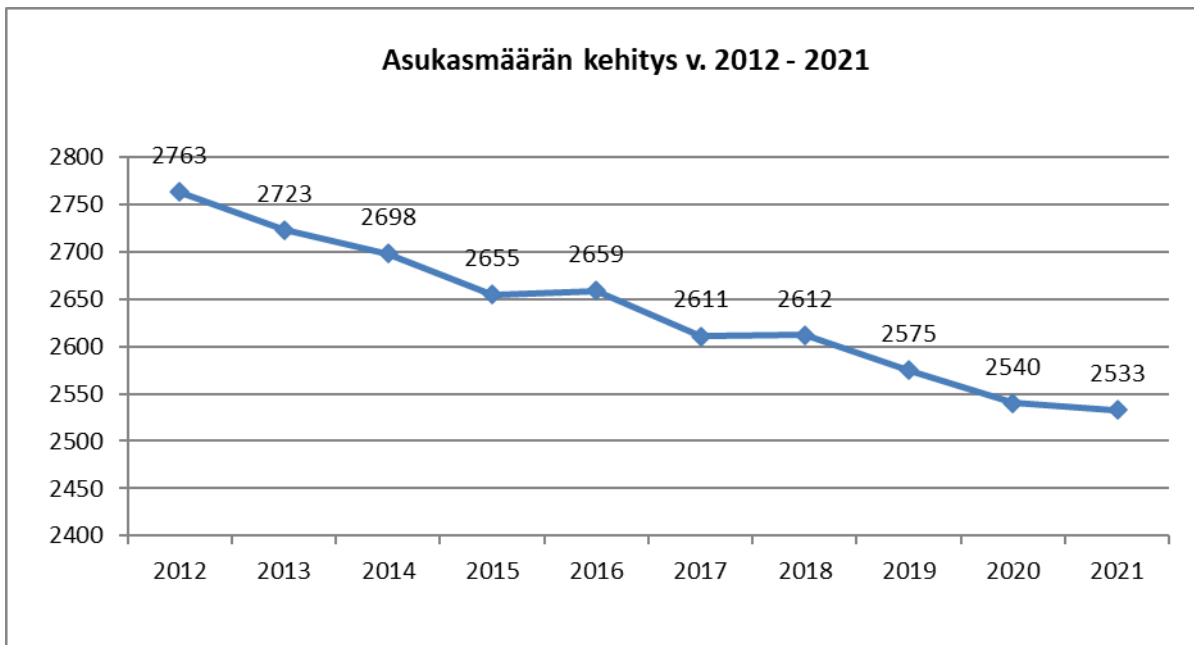
Poistot suunnitelman mukaan, eur/1.

v

Valmistuvan hankkeen menojäännöspoisto 1. vuonna

Väestö

Tilanne 31.12.	Väestö	Muutos	%
2011	2819	-53	-1,9
2012	2763	-57	-2,1
2013	2723	-40	-1,4
2014	2698	-25	-0,9
2015	2655	-43	-1,6
2016	2659	+4	+0,2
2017	2611	-48	-1,8
2018	2612	+1	+0,0
2019	2575	-37	-1,4
2020	2540	-35	-1,4
2021	2533	-7	-0,3

	Väestöllinen huoltosuhte (ennuste 2021)				
	2021	2025	2030	2035	2040
Kärsämäki	86,9	86,2	90,6	93,1	90,5

Lapsia ja vanhuksia 100 työkäistä kohti. Väestöllinen (demografinen) huoltosuhte on alle 15-vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 15-64 -vuotiaiden määrään.

Valtuuston sitovuustaso	Tilivelvolliset viranhaltijat	Toimielimen sitovuustaso
Keskusvaalilautakunta		Vaalit
Tarkastuslautakunta		Tilintarkastus
Kunnanhallitus	kunnanjohtaja kunnansihteeri	Yleishallinto Elinkeinoitoimi Ympäristöpalvelut
Opetustoimen lautakunta	sivistysjohtaja perusopetuksen rehtori lukion rehtori varhaiskasvatuspäällikkö	Opetustoimen hallinto Perusopetus Toisen asteen opetus Muu sivistystyö Varhaiskasvatus
HYTE-lautakunta	sivistysjohtaja kirjastotoimenjohtaja	HYTE-hallinto Kirjasto- ja kulttuuritoimi Liikunta- ja nuorisotoimi
Tekninen lautakunta	kunnanjohtaja rakennusmestari	Yhdyskuntatekniikka Kiinteistötoimi

Tilivelvollisia ovat kunnanhallituksen, lautakuntien ja niiden jaostojen sekä toimikuntien ja erikseen nimettyjen työryhmien jäsenet

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Keskusvaalilautakunta	N	18 571	4 370
Tarkastuslautakunta	N	16 074	
Kunnanhallitus	N	1 561 192	206 210
Opetustoimen lautakunta	N	6 789 956	382 720
Hyte-lautakunta	N	863 498	40 720
Tekninen lautakunta	N	2 108 154	2 109 594
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		4 561 000
Valtionosuudet	B		5 171 000
Rahoitustuotot ja -kulut	N	308 000	199 500
INVESTOINTIOSA			
Hallintotoimi	N	245 000	30 000
Sivistystoimi	N	15 000	
Tekninen toimi	N	889 000	55 500
RAHOITUSOSA			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		800 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	738 580	
Vaikutus maksuvalmiuteen		7 589	
yhteensä		13 560 614	13 560 614

Kärsämäki

Strategia 2019-2023

Positiivisten tarinoiden pitäjä

Sinnikkyydellä ja joustavalla toiminnalla kehittyvä
Sijaintinsa avulla, innovaatioilla ja tienkäyttäjää
palvelemalla saa investointeja ja työpaikkoja
Ottaa positiivista riskiä, palvelee hyvin

PAINOPISTEALUEET & KEHITTÄMISHANKKEET KOHTI VISIOTA

VISIO

Kärsämäestä brändi Positiivisten tarinoiden virta, Asumisen kokonaispalvelu myös yritysten tarinoiden avulla Monipuolisesti somessa Tienvarsimainonta	Laadukas maaseutuasuminen Asumisen kokonaispalvelu Maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus Vuokra-asumisen kehittäminen Kyläen asumismahdollisuuksien hyödyntäminen Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen	Keskipiste puolimatassa Keskustaympäristön kehittäminen Digitaalisuus ja sijainnista riippumaton työ Kulttuurin kohteista, tapahtumista, ympäristöistä ja palveluista kehittyvä kokonaisuus Luovan kulttuuriryrittäjyyden edistäminen Kyläen kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa	Kulttuurista elämyksiä ja elinvoimaa Kulttuurin kohteista, tapahtumista, ympäristöistä ja palveluista kehittyvä kokonaisuus Luovan kulttuuriryrittäjyyden edistäminen Kyläen kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa
---	---	--	--

Viihtyvyyttä ja yrittäjyyttä edistävä
Luova, reagoiva ja kansainvälinen
Menestyvä ja mahdollisuuksia salliva
maaseutupaikkakunta

NYKYTILANNE

Lapsi- ja perhemyönteinen
Palvelut paikkakunnalla
Hyvät koulu- ja
varhaiskasvatuspalvelut
Koulut ja muut tilat kunnossa
Yritysmyönteinen
Asuntotilanne haastava
Toiveikas ilmapiiri
Nuorison palveluissa
kehittämistarvetta
Vilkas kulttuuritoiminta
Hyvä sijainti

Kestävä kehitys,
luontoarvot ja
ilmastonmuutoksen
torjunta

MISSIONME

Kärsämäki turvaa asukkaalleen hyvän elämän
edellytykset ja kehittää paikkakuntaa aktiivisen
elinvoimapolitiikan keinoin.

Asukkaat
Yrittäjät ja yritykset
Tienkäyttäjät
Vierailijat

Palvelut
Asunnot
Tontit
Työpaikat
Toimitilat
Kumppanuus

TAVOITE

Asukastytyytyväisyys
Yritystytyytyväisyys
Työpaikkamyönteisyys
Tasapainoinen kuntatalous, palvelut
mitoitetaan resurssien puitteissa

**ARVOT: AVOIN, ROHKEA, VASTUULLINEN, LUOVA, YRITTELIÄS JA
YHTEISTYÖKYKYINEN**